

Naujasis Seimas pradėjo darbą

Trečiadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, lapkričio 25 d. (Elta) — Trečiadienį 12 valandą prasidėjo pirmasis Lietuvos Respublikos Seimo posėdis. Seimo nariai duos priesaiką Lietuvos valstybei.

Parlamento pirminku kairiųjų dauguma, kurie Seime sudaro apie du trečdalius iš 141 nario, numato siūlyti LDDP lyderį Algirdą Brazauską. Po pietų taip pat numatoma rinkti ir tris jo pavaduotojus, kurių postus pretenduoja LDDP, Krikščionių demokratų ir Socialdemokratų partijų deputatai.

Ministras pirmininkas Aleksandras Abišala apie savo ir viso kabineto atsistatydinimą turi pareikšti ketvirtadienį. Jo postą siūloma užimti vicepremerui Bronislovui Lubiui. Po to bus tvirtinami ministrai. Manoma, kad trečdalis ministrų gali išlikti ir naujojoje vyriausybėje.

Landsbergis: „Būti opozicijoje nereikia kliudyti“

Tokiu pavadinimu Lietuvos ryte išspausdintame interviu Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui pateikiamas klausimas, kaip jo patyrimas užsienio politikos srityje galėtų praversti naujojoje Lietuvos situacijoje. „Manau, kad patyrimas vienu ar kitu būdu pravers, nes turiu gerų pažinčių kontaktų ir gerų ryšių su daugeliu Vakarų politikų. Galėčiau būti naudingas ir kokiose nors sturktūrose. Tai galėtų būti parlamentinis atstovavimas tarptautinėse organizacijose ir darbas parlamentinėse komisijose“, sako Landsbergis.

Vyriausios Rinkimų Komisijos sprendimas

Vyriausioji Rinkimų Komisija pareiškė vieną nuostatą, kad Seimo nariu gali būti tik tas Lietuvos pilietis, kurio veikla nebuvo nukreipta prieš Nepriklausomą Lietuvos atkūrimą ir kuris nėra bendradarbiavęs su Sovietų Sąjungos KGB ar kitomis jos specialiosiomis tarnybomis. VRK tad nusprendė perduoti Lietuvos Respublikos Aukščiausiajam Teismui iš „Laikinosios komisijos Sovietų Sąjungos KGB veiklai Lietuvoje ištirti“ gautas žinias apie tų Seimo deputatų, bendradarbiavusių su specialiosiomis Sovietų Sąjungos tarnybomis. Teismas nustatys juridinį faktą, ar įtariamieji deputatai, kurie to fakto nenurodė kandidatų anketose ir viešai nepaskelbė bei nepažymėjo savo rinkiminiuose plakatuose, iš tiesų bendradarbiavo su KGB.

Pralaimėjusios partijos bendradarbiaus su opozicija

Aštuonios partijos ir organizacijos, pralaimėjusios rinkimus į Lietuvos Seimą, priėmė pareiškimą, išreiškiantį požiūrį į bendradarbiavimą su LDDP. Jame sakoma: „Rinkėjų valia pagal parlamentines demokratijos principus tapę opozicija, išsipareigojame, nedalyvaudami vyriausybėje, konstruktyviai dirbti Seime ir valstybinėse įstaigose. Savo veikloje vado-

vausimės mus palaikiusių rinkėjų nuostatomis bei Lietuvos interesais, noriai bendradarbiausime su kitomis opozicijoje esančiomis nekomunistinėmis politinėmis jėgomis. Suprasdami, jog tarp laimėjusios rinkimų partijos ir mūsų esama principinio vertybinių nuostatų skirtumo, nevensime ieškoti bendrų sprendimų Lietuvos labui“.

Po šiuo pareiškimu pasirašo Krikščionių Demokratų Partijos, Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos, Demokratų Sąjungos, Piliečių Chartijos, Sąjūdžio, Tautininkų Sąjungos ir Nepriklausomybės Partijos atstovai.

Šiaurės Europos atstatymas vyksta lėtai ir sunkiai

Aukščiausiosios Tarybos Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų komisijos pirmininkas Saulius Pečiulionas informavo apie Vokietijoje įvykusią pirmąją Baltijos konferenciją, kurioje buvo aptartas šiaurės Europos politinis ir ekonominis bendradarbiavimas. Šioje tarptautinėje konferencijoje, kurią organizavo Konrad Adenauer fondas ir Šiaurės Tarybos konservatyvioji grupė, dalyvavo politikai ekspertai iš Skandinavijos bei Baltijos šalių ir Vokietijos.

Pečiulionas pažymėjo, jog konferencijoje buvo apsarstyta Baltijos regiono politinė bei ekonominė rekonstrukcija, šio regiono ekonominis bendradarbiavimas, Europos saugumas ir kitos problemos. Jis pabrėžė, jog regiono politinė ir ekonominė rekonstrukcija vyksta lėtai ir sunkiai. Konferencijoje buvo konstatuota, jog tai, kad reorganizuota Komunistų partija Lietuvoje grįžo į valdžią, yra smūgis visoms Europos demokratiniams jėgoms.

Taip pat pažymėta, kad tebėra Rusijos grėsmė Baltijos regiono saugumui.

Konferencijoje prieita išvada, kad šios armijos buvimas Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse kelia didesnę grėsmę Europos taikai ir saugumui, negu jos buvimas Vokietijoje. (A.M.)

Prancūzijos ūkininkai, demonstruodami prie JAV Cola-Cola supilstymo ir išvežiojimo įmonės Besançon mieste, stebi padegta gerimų automata. Prancūzija tačiau pripažino, kad teisiškai negalinti blokuoti dabartinės JAV-EB sutarties dėl ūkių gaminių prekybos.

Prancūzija neblokuos ūkių gaminių sutarties

Paryžius, lapkričio 23 d. (NYT) — Prancūzija šiandien pripažino, jog pagal teisę, ji negalinti panaudoti veto Europos Bendrijos ir JAV pasirašytai ūkių produktų prekybos sutarčiai, bet vis vien tvirtino turinti teisę panaudoti veto platesnei prekybos sutarčiai.

Buvo baiminamasi, kad Prancūzija nepanaudotų veto penktadienį sutartai ūkių produktų tarptautinės prekybos sutarčiai po to, kai Prancūzijos ūkių ministras Jean-Pierre Soisson ir ministras pirmininkas Pierre Bérégovoy tą kompromisą pavadino nepriimtiniu. Nors savo pareiškimuose jie nevertė žodžio „veto“, daugelis tarptautinės prekybos specialistų ir žurnalistų jų piktus pasisakymus interpretavo kaip veto grasinimus.

Min. pirm. Bérégovoy sekmadienį televizijoje duotame interviu ir buvo pasakęs, jog „tik paskutine priemone“ Prancūzija apsarstysianti galimybes panaudoti veto.

Bet pirmadienį valdžios tarptautinės teisės žinovai išaiškino, jog patvirtinimo proceso techninės aplinkybės leidžia veto panaudoti tik EB egzekutyvinio komiteto patvirtintam formaliam teisiniam instrumentui, o EB

pasiektas susitarimas su JAV nėra toks atvejus.

Bet Prancūzija gali trukdyti GATT

Vieton to, Prancūzija, kaip ir kitos EB valstybės, turi teisę panaudoti veto prieš EB norimą priimti plačią prekybos sutartį, kuriai jau nuo 1986 metų stengiamasi gauti 108 valstybių pritarimą.

Bet politikos ir prekybos žinovai Paryžiuje nemano, kad Prancūzija drįstų viena stotis prieš tiek daug kraštų, atmesdama GATT tarptautinės prekybos sutartį, kuri, tikimasi, paskatintų tiek daug prekybos ir ekonominio vystymosi visame pasaulyje, imtinai ir Prancūzijoje. Be to, nemanoma, kad Europos Bendrija priimtų šią sutartį, iš anksto negavusi Prancūzijos užtikrinimo, kad ji sutarties neblokuos.

Prancūzija priešinosi ūkių produktų prekybos sutarčiai, kadangi, jos supratimu, ši sutartis reikalauja, kad Prancūzijos ūkininkai atsikvotų daugiau, negu jie sutiko gegužės mėnesį, kai Prancūzija po didelių konfrontacijų pakeitė savo žemės ūkių politiką. Prancūzija reika-

lauja, kad bet kokia sutartis su JAV turi nesipriešinti jos ūkinės reformos gairėms.

EB 17 narių egzekutyvinė komisija susirenka Briuselyje trečiadienį aptarti priimtą sutartį, bet daugumas ekspertų mano, kad ji atmes Prancūzijos argumentus ir nutars, kad dabartinė sutartis nesipriešina pavasarį prarastoms Prancūzijos ir visų EB kraštų žemės ūkių reformoms. Toks sprendimas leistų EB-jai toliau dalyvauti Generalinės Tarifų bei Prekybos Sutarties (vadinamosios GATT) derybose.

Pirmadienį padarytuose pareiškimuose Prancūzijos valdžios pareigūnai pabrėžė savo pasiryžimą paremti plačiąją tarptautinės prekybos sutartį, kuri dabar yra svarstoma GATT pasitarimuose. Jie pastebėjo, jog ūkių gamyba tėra tik viena dalis būsimosios sutarties, kuri palengvins prekybą ir patarnavimą, telekomunikacijos bei tekstilijos srityse ir kuri sukurs naujas tarptautines taisykles apsaugoti intelektualines kūrybos komercines teises.

GATT pasitarimai vėl prasideda

Daug mėnesių nutrūkę dėl nesutarimo ūkių subsidijų klausimų, GATT pasitarimai vėl prasidėjo ketvirtadienį Genevoje, nors neformalus kraštų prekybos pareigūnų pasitarimai ten jau prasidėjo pirmadienį. Derybininkai ir daugelio Vakarų kraštų pareigūnai yra optimistiškai nusiteikę — mano, kad GATT sutartis gali būti pasirašyta dar prieš šiu metų pabaigą.

Bet nežiūrint bendro pritarimo plačiai prekybos sutarčiai, Prancūzijai tebelieka galvosūkis, kaip pritarti GATT sutarčiai, labiau neužrūstinant milijono Prancūzijos ūkininkų — ir dar prieš kovo mėnesį vykšiančius parlamento rinkimus.

Prancūzijoje ruošiamasi rinkimams

Siekdama stipraus politinio pritarimo, kad jie galėtų ir toliau atstovauti Prancūzijai Europos Bendrijoje, prezidento François Mitterrand Socialistų Partijos vyriausybė, kuriai vadovauja premjeras Bérégovoy, nori laimėti dabartinei dabartinei jų laikomai pozicijai pritarimą per Prancūzijos parlamente vykšiančius debatus tuo klausimu lapkričio 25 d.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Kanc. Kohl tyli dėl JAV-EB susitarimo

Bona, Vokietija, lapkričio 23 d. (NYT) — Prancūzijos nepasitenkinimo JAV-EB ūkių produktų prekybos sutarties akivaizdoje, Vokietijos kanclerio Helmut Kohl tylėjimas yra plačiai pastebimas.

Kancleris Kohl nutarė viešai tuo klausimu pats nepasakyti, nors jis davė leidimą valdžios atstovui pareikšti Vokietijos neviprasmišką paramą JAV ir EB pasirašytam susitarimui. Pagal jį Europos valstybės sumažins subsidijas aliejinį ir kitų grūdų augintojams ir apribos, kiek hektarų leis užsėti tais javais.

Vokietijos strategiją, jei galima atspėti iš paties kanclerio tylėjimo, galbūt nori išreikšti viltį, kad Prancūzijos prez. François Mitterrand pasitenkins kokia nors priedine EB Prancūzijos ūkininkams mokama kompensacija ir parems patį susitarimą. Jei Vokietijai tektų mokėti kelis milijonus markių tokios kompensacijos Prancūzijos ūkininkams, tai visvien Vokietijai apsimokėtų, anot kai kurių Vokietijos valdžios pareigūnų, nes globalinė prekybos rinkas atidaranti sutartis geriau pasitarnaus, padedant išvengti pasaulinės ekonominės recesijos, negu bet kokios kitos priemonės. Vokietija pernai eksportavo 576 milijono dolerių vertės gaminių, daugiau, negu bet kuris kitas kraštas, išskyrus Ameriką.

„Ypač dabar, pergyvenant šią kritišką stadiją, pasaulio ekonomijai, o taip pat ir Vokietijos ekonomijai būtina reikia pozityvus impulso“, pareiškė Vokietijos valdžios atstovas Dieter Vogel praėjusį penktadienį, pranešus apie JAV-EB ūkių gaminių prekybos susitarimą.

Nors premjeras Bérégovoy nežada blokuoti GATT sutarties, jis tačiau apeliuoja į kitų EB valstybių solidarumo jausmą, pripažįstant Prancūzijos ypatingą padėtį, esant Europos didžiausiu žemės ūkių produktų gamintoju ir eksportuotoju. Šis Prancūzijos vaidmuo ypatingai išryškės lapkričio 25 d., kai laukiama dešimčių tūkstančių Prancūzijos ūkininkų suplaukiant į Paryžių pareikšti savo protestus, kaip tik vykstant debatams Prancūzijos Nacionalinėje Asamblėjoje. Jie jau yra pravedę įvairius anti-amerikiškus protestus prie McDonald's užkandinių bei Coca-Cola gerimų supilstymo ir išvežiojimo įmonių.

Gali tukti prašyti naujų nuolaidų

Prancūzijos valdžia bijo, kad norint patenkinti ūkininkus, Prancūzijai gali tukti prašyti naujų nuolaidų iš kitų EB narių. Bet, antra vertus, nors iki šiol Prancūzija daugiausia dėmesio skyrė ūkių subsidijų klausimams, ji gali ir labiau Prancūzijos gyventojams pabrėžti visus kitus būsimos plačiosios sutarties plusus, kurie atsvers jos ūkinius minusus.

Prancūzija yra antra didžiausia įvairių patarnavimų eksportuotoja po JAV, tad jai labiausiai ir gali padėti prekybos sutartis, plačiau atidaranti tarptautines rinkas šioms jos eksportams.

Nors EB ir JAV pareigūnai pakartotinai prašė Kanclerio Kohl padaryti įtaką prezidentui Mitterrand, jis tačiau su juo nesikalbėjo prekybos reikalais nuo jų susitikimo EB viršūnių konferencijoje prieš šešias savaites Birmingham, Anglijoje. Manoma, kad kancleris vengė prezidentą Mitterrand priremti prie sienos, reikalaujant priimti sutartį.

Kanclerio Kohl tylėjimas leidžia šiems nesutarimams tarp Vokietijos ir Prancūzijos ekonominės politikos srityje būti sprendžiamais žemesnėse jų kraštų instancijose, padedant išvengti konfrontacijos tarp abiejų kraštų, kuri pakenktų dabartiniams geriams jų santykiams. Ir tai nežiūrint Vokietijos Pramonės ir Prekybos Tarybos šaukimosi, kad valdžia naudotų visą savo politinę galią, stengiantis priversti Prancūziją daryti reikiamas nuolaidas, nes nuojos priklausanči visą pasaulio prekybą.

Tuo tarpu, Prancūzijai negalint panaudoti veto, kancleriui pasiseks išvengti konfrontacijos, nors Prancūzijos nepasitenkinimas JAV-EB susitarimu tebekelia rūpesčio.

Galimi paskyrimai Seime

Vilnius, lapkričio 25 d. (RFE/RL) — Vyriausiasis amžiumi Seimo narys, 82-metis Juozas Bulavas, trečiadienio vidurdienį atidarys pirmąjį naujai išrinkto Seimo sesiją. 1990 m. kovo mėnesį jis atidarė naujai išrinktosios Aukščiausiosios Tarybos pirmąją sesiją, eidamas Vyriausiosios Rinkimų Komisijos pirmininko pareigas. Tikimasi, kad Seimo pirmininku bus išrinktas LDDP pirmininkas Algirdas Brazauskas.

Kas bus išrinkti jo pavaduotojais, dar neaišku, nes ir Konstitucijoje nepažymėta, kiek jų turi būti. Manoma, kad pirmuoju pavaduotoju išrinkti LDDP narį Česlovą Juršėną; kalbama, kad antruoju pavaduotoju gali būti Egidijus Bičkauskas — Centro Partijos narys, dabar Lietuvos chare d'affaires Maskvoje.

Lietuvos aide duotame interviu Vytautas Landsbergis, kuriam, kaip kalbama, buvo siūlytas Brazausko pavaduotoju postas, pasakė, jog jam būtų sunku šį siūlymą priimti, nes LDDP rinkiminės kampanijos argumentai rėmėsi jo atlikto darbo paniekimu.

Maskva. — Rusijos prez. Boris Jelcinas prižadėjo krašto kariuomenės vadams, kad ateinančių metų biudžetas kariuomenės reikalams pakeliamas 10%. Tai maža paguoda, nes šiais metais karinis biudžetas buvo sumažintas net 70%.

KALENDORIUS

Lapkričio 27 d.: Akacijus, Virgilijus, Skomantas, Girdutė.
Lapkričio 28 d.: Sostenas, Rimgaudas, Vakarė.

ORAS CHICAGOJE

Penktadienį saulė tekėjo 6:53, leisis 4:21. Oras apsiniaukęs, gali snigti. Temperatūra dieną 36 F (2 C), naktį 26 F (-3 C).
Šeštadienį saulė teka 6:54, dalinai saulėta, truputį šalčiau.

Lietuvos diplomatinio korpuso nariai spaudos konferencijoje Vilniuje po lapkričio 9-11 d. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje vykusios konferencijos. Iš kairės: Lietuvos ambasadoriai — Lenkijoje — Dainius Junevičius, Švedijos karalystėje — Romualdas Kalonaitis, prie Europos Bendrijos ir NATO — Adolfas Venskūnas, Kanadoje — Harris Lapas, prie JT — Anicetas Simutis; garbės gen. konsulai: Vytautas Čekanauskas (Los Angeles, Cal.), Algimantas Rastauskas (Argentina) ir Vaclovas Kleiza (Chicago, IL).

Nuotr. Rimanto Jankausko

ŠARŪNO PLATŪS PEČIAI

Vis norim, kad pasaulis matytų Lietuvą teigiamai, kad suprastų iš kur kyla įvairūs trūkumai, kad atleistų laikiną suirutę, kad ištiestų pagalbos ranką ir sulaukėtų žmones nuo puolimo į beviltiškumą sunkiam persiorganizavimui laikotarpyje. Emocijų verpete, laukdami rinkimų rezultatų Lietuvoje, apstulbom, kai „Sports Illustrated“ lapkr. 9 d. laidoje pamatėme aštuonių puslapių, spalvotom nuotraukom iliustruotą straipsnį apie Šarūną Marčiulionį.

Alexander Wolf straipsnio pavadinimas yra dviprasmiškas – „Man reikia atverti žmonių akis“ („I have to open people's eyes“), t.y. atverti pasaulio akis apie Lietuvą, lietuvių akis kaip žengti į laisvą pasaulį, pakelti aklujų gerbūvi. Skaitydami ne vienas apsvirkėm. Ir vėl skverbiasi mintis – koks puikus tas mūsų Šarūnas! Kaip sunku priėti prie plačiosios publikos, prie viešosios spaudos, gauti simpatiško dėmesio Lietuvai, kai dažnas vis nori priminti Lietuvai prietamam nusikaltimui ir laukia įrodyti, jog Bushas ir Gorbaciovus buvo teisūs, norėdami išlaikyti Sovietų Sąjungą. Koks puikus mūsų Šarūnas, kad savo populiarumą pasaulyje naudoja ne save reklamuoti, ar girtis savo talentais, o parodyti pasauliui savo tebekenčiančią didvyrišką Tėvynę. Kiek turime pasaulinių garsenybių, kurie kažkur prasme, kai Lietuvai jų balso labiausiai reikėjo? Kiek turime garsenybių, kurie bent savo vardu viešai remtų lietuviškas labdaros organizacijas? Šarūnas Marčiulionis vertas mūsų pagarbos ir paramos, nes jis ryžtingai siekia savo tikslo – atverti pasaulio akis.

Straipsnyje rašoma, kad Marčiulionis nori palengvinti sąlygas aklujų mokykloje, kur trūksta, ne tik tinkamų įrengimų, bet ir maisto. Jis sako – „Prigimtis paneigė šioms vaikūčiams regėjimo džiaugsmą, ar mes negalime jiems suteikti bent sotaus pilvelio malonumą? Kalbėdamas pagerbime šėsių invalidų, laimėjusių medalius Parolimpinėse varžybose, Šarūnas nesivaržė viešai pasakyti, kad aklujų valgykloje maitės tik vieną šaldytuvą, tik šešias Brail rašomasias mašines, kad sąlygos mokyklėlėje skaudžiai skurdžios. Jis pasakė, kad didžiojamasi Barcelonoje bronzos medaliu laimėjusiais krepšininkais, bet tikrieji didvyriai yra parolimpiečiai... „Yra nuostabu, ką jie įstengė pasiekti, nepaisant baisių sąlygų“.

Publikoje buvo valdžios pareigūnų ir Šarūnas norėjo, kad jie išgirstų jo žodžius.

Marčiulionis kasmet septynis mėnesius žaidžia krepšini NBA San Francisco „Golden State Warriors“ komandoje. Jis įstiegtė Marčiulionio krepšinio fondą, Vilniuje išlaikanti krepšinio mokyklą ir laikraštį „Krepšinis“. Šarūno Lietuvos vaikų fondas stengiasi atgabenti kritiškai sergančius vaikus į JAV gyvybes gelbėjančioms operacijoms. Jis finansaiškai remia šeimas, išūnijančias vaikus iš varginių našlaitynų. Marčiulionis teigia, jog dešimt dolerių per mėnesį išlaiko vieną vaiką. Lietuvos krepšinio komandos giliai simboliniai marškinėliai, paaukoti muzikinės

grupės „Grateful Dead“, tebegaminami ir parduodami po 30 dol., o pelnas skiriamas į Šarūno vaikų fondą.

Šarūno viešbutis Vilniuje jau veikia, o antras statomas Anykščiuose.

Būdamas trylikos metų, žaisdamas su paraku, Šarūnas rimtai susižeidė. Sprogimas nudegino plaukus ir antakius, sužalojo veidą ir Šarūną apakino. Prižadėjo būti geras, jei atgaus regėjimą. Savo išgijimą Šarūnas vertina kaip stebuklą ir supranta, kad jis galėjo būti vienas iš vaikų aklujų kamuose.

Vilniaus un-tete Marčiulionis studijavo žurnalistiką. Jis taip pat žaidė vaikystėje pamėgtą krepšinį. Buvo priimtas į „Statybą“ ir vėliau į sovietų krepšinio komandą, už kurią žaisdamas Olimpiadoje Seoule, laimėjo aukso medalį.

1985 metais Šarūnas susitiko „Golden State Warriors“ trenerį Donn Nelson, kuris padėjo Šarūnui surasti JAV specialista, sutikusį pakeisti širdies vožtuvėlį mirštančiam berniukui. Nelsono motinos parąpija Milwaukee mieste padėjo atvežti berniuką į JAV sudėtingai operacijai.

Barcelonoje, 1992 m. Olimpiadoje laimėjęs bronzos medalį Lietuvai, žaisdamas Lietuvos krepšinio rinktinėje, kurios organizavimui Marčiulionis idėjo labai daug darbo, Šarūnas pasakė – „Daugumas atletų gavę auksinį medalį baigia savo karjerą, nes tai yra lyg sapnas. Tačiau, šis bronzos medalis, yra lyg pradžia, nauja era. Auksinį priėmė asmeniškai, bet gaudami bronzą, mes žinjom už ką žaidžiame“.

Straipsnyje mini sunkumus, kurie šiandien vargina Lietuvą; mafia, vandens problemos ir t.t. Šarūnas užjaučia kenčiančius savo tautiečius: „Mano tautai užtenka sunkių laikų. Norėčiau pakeisti žmonių galvoseną. Žmonės turi suprasti, kad reikia dirbti, dirbti sunkiai“. Šarūnas patis, ne tik sunkiai dirba, bet savo uždarbį ir energiją skiria labdarai. Pas jį stiprus pareigos jausmas. Jis norėtų, kad Lietuva būtų vieninga, kaip buvo Baltijos kelyje.

Savo pozicija Šarūnas Marčiulionis naudoja nešti gerą Lietuvai. Ar gali 28 metų Šarūnas ant savo jaunų pečių išlaikyti visą tautą? Sekim jo pavyzdžiu, padėkim jo pastangose. Dieve, duok, kad atsirastų daugiau Šarūnų!

Šarūnas Marčiulionis Los Angeles Lietuvių dienoje.

Nuotr. Ritos Likanderytės

„ŽALGIRIS“ KOLEGIJŲ TURNYRE

„Žalgirio“ krepšininkai lapkričio 19 d. Houston, Texas, susitiko su gerai žaidžiančia Rice universiteto komanda, kuriai pralaimėjo 84:70. Prie pralaimėjimo daug prisidėjo vietinių teisėjų šališkumas, kurie priteisė Rice mesti net 34 baudas, o lietuviams tik 20. Žalgiriečiai pasigedo Dariaus Lukmino, kuris žaidė lyg nesavas ir surinko tik vieną tašką. Einikis vedė su 20, Visockas – 16, kiti po mažiau taškų.

Lapkričio 20 d. Las Cruces, NM, „Žalgiris“ supasavo prieš gan stiprią New Mexico State universiteto komandą 74:95. Šiose rungtynėse daugiausiai taškų surinko Lukminas – 22, Einikis – 14, Jurgilas – 12, Visockas – 10.

Kitos nesėkmingos rungtynės buvo šeštadienį, lapkričio 21 d., „Žalgiriu“ Waco, Texas, susitikus su Baylor universiteto komanda. Baylor universiteto žaidėjai žinomi kaip stipri krepšinio jėga, kuriai žalgiriečiai rungtynės pralaimėjo 82:100.

VILNIAUS „STATYBOS“ KREPŠININKAI AMERIKOJE

Maloni staigmena: lapkričio 12 dieną gražioje New Hampshire Šv. Anzelmo kolegijos sporto salėje teko pamatyti lietuvius – jaunus Vilniaus „Statybos“ klubo krepšininkus. Jų gastrolės tarp rytinių Amerikos kolegijų komandų prasidėjo lapkričio 10 dieną ir tęsis iki gruodžio 2 dienos. Per tą laiką jie turės 12 rungtynių. Po pirmojo pasirodymo, kuri laimėjo 96:68 rezultatu prieš Concordia, NY, kolegijos krepšininkus, išvarginti ilgos kelionės autobusu, Šv. Anzelmo kolegijoje turėjo pasiduoti 70:76.

Pilna salė žiūrovų gėrėjosi didelio tempo permainingu žaidimu, kurį tik prieš galą

santykiu. Šiose rungtynėse nežaidė vienas iš „Žalgirio“ šulų – Arūnas Visockas, kenčias nuo skausmų nugaroje. Jo vietoje žaidė Algirdas Brazys, paprastai žaidžias gyniko pozicijoje. Dėl šios priežasties nukentėjo kamuoliu nuėmimas – „Žalgiris“ surinko tik šešis nuo priešininkų lentos atsokiusius kamuolius. Prieš Baylor utą taškų pelnė: Lukminas – 22, Stumbrys – 20, Einikis – 19, Ilgauskas ir Jurgilas po 7.

Dvi dienas pasilsėję ir žaisdami pilname sąstate, žalgiriečiai lapkričio 24 d. nugalėjo stiprią Mississipi State universiteto komandą 86:79. Rungtynių rezultatai nulėmė taiklesnis – 60% žalgiriečių metimas, palyginus su MSU, kurie surinko tik 41% mestų krepšių. Kaip ir visada, žalgiriečiai „šlubavo“ nuo priešininko lentos kamuolių nuėmimo. Žalgiriečiams taškų pelnė – Visockas – 25, Einikis – 23, Lukminas – 18, Stumbrys – 14.

R. Gaška

ŠALFASS PRANEŠA

Šaudymo varžybos

Šaudymo varžybos 1993 m. numatomas itin platus kalendorius.

1993 m. ŠALFASS-gos medžioklinių šautuvų (Trap) pirmenybės numatomos gegužės mėn., Hamiltono LMŽK „Giedraitis“ šaudykloje.

1993 m. Pasaulio Lietuvių Šaudymo pirmenybės planuojamos praversti liepos ar rugsėjo mėn. Kanadoje. Vykdo ŠALFASS-gos Šaudymo komitetas. Numatoma plati šaudymo programa. Varžybos koordinuojamos susitarus su Lietuvos Šaudymo sąjunga.

1993 m. Baltiečių šaudymo pirmenybės siūloma praversti lietuvių varžybų rėmuose.

Šaudymo varžybų programa dar tebėra organizacinėje stadijoje.

Visais šaudymo reikalais kreiptis į ŠALFASS-gos šaudymo vadovą Balį Savicką, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Canada. Tel. 416-244-2667.

1993 m. 3-Pitch softbolo pirmenybės numatomos rugpjūčio antroje pusėje, Wasaga Beach, Ont. Vykdo Toronto LSK „Jungtis“.

1993 m. ŠALFASS-gos Golfo pirmenybės vykd Chicago Lietuvos Golfo klubas rugsėjo 4-5 dienomis.

1993 m. Baltiečių ir Lietuvių Lengvosios Atletikos pirmenybės numatomos rugsėjo pirmoje pusėje, Kanadoje.

1993 m. Baltiečių lauko teniso ir plaukimo pirmenybės tebėra dar planavimo stadijoje.

Aukščiau minėtos varžybos apima tik ŠALFASS-gos ir Baltiečių Sporto federacijos metines pirmenybes. Apygardinės pirmenybės bei paskirų klubų rengiamos įvairios kvietinės varžybos ir šį pranešimą neįeina.

Visų varžybų reikalais papildomai galima kreiptis į ŠALFASS-gos C. v-bos gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117. Tel. 216-486-0889.

Varžybinių kalendoriaus pasikeitimai bei papildymai bus nuolat pranešami.

Kitų sporto šakų pirmenybės

Dėl nepatogių regioninių sąlygų, 1993 m. ledo ritulio, kėglavimo ir jaunučių C (1978 m. gim. ir jaunesnių), D (1980 m. gim. ir jaun.) ir E (1982 m. gim. ir jaun.) ir, galbūt, moterų krepšinio pirmenybės New Yorko žaidynėse nenumatomos vykdyti. Šios varžybos planuojamos praversti kitu laiku ir kitose vietovėse, galbūt baldžio paibaigoje Detroito ar Hamiltono.

Remigijus Gaška

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimekejęs.

DRAUGO prenumerata mpekama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (sešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (sešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūniamos gavus prašymą.

KVIEČIAMSI JAUNIEJI KREPŠININKAI

Jaunieji Chicago ir apylinkių lietuviai krepšininkai yra kviečiami į LSK „Lituanicos“ krepšinio jaunių komandą. Pirmą treniruotę šeštadienį, gruodžio 5 d. vyks 3-4 v. p.p. Le-mont Park District salėje, 1 mylia į vakarus nuo PLC prie 127 gatvės. Treniruotė praves Rimas Dirvonis. Jam talkins Algis Jonynas ir Donatas Siliūnas bei kiti „Lituanicos“ krepšinio klubo nariai. Gruodžio 5 d. tėvams bus proga susi-

tikti su treneriais, o jaunimas galės pažaisti krepšini. Informacijai kreiptis telefonu į A. Jonyną – 708-985-8616, Donatą Siliūną – 708-852-7631, arba Rimą Dirvonį – 312-239-2179.

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su Dr. McElligott ir Dr. Adams VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park 708-349-8100
10 W. Martin, Naperville 708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 585-0348; Rez. (1-312) 778-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pr. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd. Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRATER TUMMALA, M.D. PETER STECY, M.D. Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D. CESAR J. HERRERA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą
Namy (708) 584-5527
DR. ALGUS PAULIUS ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Namy (708) 584-5527

DR. ALGUS PAULIUS ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Namy (708) 584-5527

DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Namy (708) 584-5527

DR. FRANK PLECKAS Optometristas (Kalba lietuviškai) Tikrina akis, pritaiko akinius 2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St. Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v. Tel. (708) 448-1777

Namy (708) 584-5527

DR. LEONAS SEIBUTIS INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Sešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880. Rez. (708) 448-5545

Namy (708) 584-5527

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. Specialybė – Vidaus ligų gydytojas Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (1-312) 585-7755

Namy (708) 584-5527

ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center- Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563 Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Namy (708) 584-5527

DR. S. LAL SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Namy (708) 584-5527

DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 85 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p.-7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p. treč. uždarytas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

Namy (708) 584-5527

DR. V. J. DECKYS GYDYTOJA IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

Namy (708) 584-5527

DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 85 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p.-7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p. treč. uždarytas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

Namy (708) 584-5527

TESĖTI JOS TESTAMENTĄ

Lapkričio 30-tą dieną sukan-ka 74 metai nuo svarbaus istorinio įvykio. Mažosios arba Prūsų Lietuvos lietuviai, šimtmečiais atskirti nuo bendro tautos kamieno, vienišai kovoje ir dirbę dėl tautinio ir kultūrinio išsilai-kyimo, 1918 metais Tilžėje pas-keleba Aktą, deklaruojantį krašto atsiskyrimą nuo Vokietijos ir „prisiglaudimą“ prie naujai atsistatantios Lietuvos valstybės. Abiejose Nemuno pusėse daugumą sudarantį gyventojų 24-riems atstovams pasirašius deklaraciją, buvo paskelbta viso pasaulio suinteresuotų šalių dėmesiu.

Išidėmetina, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas Vilniuje, taip kaip ir Tilžėje, vyko kraštui esant vokiečių okupacijoje. Vokiečių karinė administracija ir vyriausybė nepritarė lietuvių tautos aspiracijų žygiams, todėl jie negalėjo būti iš anksto skelbiami. Tilžės Akto deklaracijos pasekmės galėjo būti labai grėsmingos lietuvininkams, nes jų kraštas buvo vokiečių valdomas per septynetą šimtmečių, o visi signatarai buvo Vokietijos piliečiai. Tačiau tautos prisikėlimo ryžtas laisvam nepriklausomam gyvenimui abiejose tautos dalyse buvo toks stiprus, kad jokie pavojai nebuvo bauginantys.

Tilžės Aktą skatinusios aplinkybės, kaip ir tragiškas Prūsų Lietuvos kovų ir kančių kelias, gali būti nesuprastas be žvilgsnio į gilesnę praeitį. Šio tūkstantmečio pradžioje nebuvo nei vienos germanų ar slavų gyvenvietės Vyslos, Nemuno ar Dauguvos erdvėje prie Baltijos krantų. Lietuvių gentys, plačiai pasklidusios miškais apaugusiose plotuose, pastoviai gyveno tūkstantčius metų. Tik vėlesniais amžiais į jų pasaulį įsibrovė krikščionybė apaštalavimo priedanga užsimaskavusios imperialistinės jėgos, suniokojusios jų gyvenimo būdą, kalbą, kultūrą ir normalų valstybės vystymąsi. Nelygioje kovoje žuvo narsioji Prūsų gentis. Lietuva, nuolat puolama žudyme igudusių kryžiuočių ir kalavijuočių ordinu, buvo taip pat pasmerka pražūčiai. Padėtis dažnai atrodė tokia beviltiška, kad, antrajam nesibaigiančių karionių šimtmečių įpusėjus, būta užuominų apie visos tautos persikėlimą toliau į neaprepiamai plačius ir beveik tuščius slavų teritorinius plotus rytuose. Laimė, kad tuo kritišku laikotarpiu Lietuvoje viešpatavo stiprių asmenybių valdoma valstybinė sistema, kol Žalgirio mūšiu tos užmačios buvo sužlugdytos.

Mažosios Lietuvos likimas tačiau liko neišspręstas. Lietuva, praretėjusi jaunų žmonių gyvybių praradimu, pakrikusių sąjungininkų apleista, sunkioje ūkinėje būklėje nebeturėjo jėgų karo prašėjimui. Ordino valdoje pasilikę lietuviai buvo priversti dalintis skaudžia beteisų prūsų dalia. Slenkant šimtmečiams, krašto gyventojai turėjo priimti kita religija, negu tą, kurios priešdanga ordinai vykdė tautos genocidą. Pamažu kylant apšvietai, lietuvininkai kovojo dėl gimto žodžio mokyklose ir bažnyčiose. Tuo krašto žmonių vargams ir nelaimėms, atrodė, nebuvo galo: trijų dešimčių metų vokiečių tarpusavio karai, švedų invaziniai plėšikavimai, nualintų gyventojų badmečiai, pagaliau viską nusiaubęs didysis maras. Ištosios sodybos ir stambesni žmonių telkiniai liko be gyventojų arba su ne daugeliu. Maras išskynė apie 40% lietuvių gyventojų. Išlikę

žmonės guodėsi, kad jau bus pasibaigę tokios baisios nelaimės. Deja, atėjo kitos. Į praretėjusius miestus ir apleistas sodybas valdžia prisikvietė iš Vokietijos gilumos visai svetimų ir niekad negirdėtų.

Reikia tik stebėtis, kad po tokių holokostinių tautos numarinimo nelaimių, joms aprimus, nauji lietuviško gyvenimo pumpurai vėl pradėjo skleistis savoje žemėje. Po maro laikų, gimęs kolonizuotoje tėviškėje, Kristijonas Donelaitis savo nemirtinguose „Metuose“ kūrė literatūrinį lietuvininkų gyvenimo vaizdą. Ilgainiui lietuviškas gyvastingumas ir vėl pradėjo reikštis bažnytinuose „surinkimuose“, spausdinto žodžio paplitime, choruose ir pagaliau visuomeniniuose bei politiniuose santykiuose. Mažlietuviai labai suartėjo su Lietuvos šviesuomene Rusijos carų spaudos draudimo laikais ir pajuto abiejų tautos dalių tapatumą.

Todėl Tilžės Aktas nebuvo kažkoks nelauktas įvykis, bet visos Prūsų Lietuvos senųjų gyventojų prisirišimo prie savo kalbos, kultūros ir gyvenimo būdo išraiška, peržengusi sunkiančias kliūtis. Atsiradus didesniam skaičiui šviesuomenės, kilo susipratimas, kad atėjo laikas abiem tautos dalims, išskirtom šimtmečiais, pradėti naują gyvenimą bendroje tautinėje valstybėje.

Žinant, koks baisus likimas ištiko lietuvininkus Mažojoje Lietuvoje, Tilžės Aktas yra jų testamentas visai lietuvių tautai. Kokios bebūtų tarptautinės komplikacijos, jokia kita tauta negali turėti pirmumo teisių į tą sunaikintą amžiais lietuvišką kraštą. Bet argi tikrai sunaikinta? Kas gali sunaikinti tautos istoriją, jos sukurtus kalbinius ir kultūrinuos lobius, jos veikėjų kapus ir dvasinį testamentą ateities kartoms! Tai sunaikinti galėtume tik mes patys, nususukdami nuo savo tautos.

Labai apgailėtina, kad mūsų visuomeniniai ir valstybiniai veiksniai iki šiolei nėra parodę deramo uolumo kelti aikštėn šios, daug kovojusios ir didžiai nusipelnusios, tautos dalies tragišką likimą. Pasaulio žinių komunikacijos kasdien mini, stebi ir svarsto airių, armėnų, žydų ir palestiniečių prailgusias problematikas. Nežinioje paliktas pasaulis net neįtaria, kad rusais kolonizuota Kaliningrado sritis iš tikrųjų yra genocido nusiaubta lietuvių žemė.

Mažosios Lietuvos sujungimas Lietuvos valstybėje nėra pasirinkties reikalas, bet tautos išlikimo gyvybinė sąlyga. Kol Rusijai priklausys Karaliaučiaus sritis, Lietuva niekada neturės visišką nepriklausomybę. Nuolatiniai kariniai ir ekonominiai transportai vyks per Lietuvos teritoriją, ir Rusija visada mėgins susijungti su naujais gyventojais įsitvirtinusių uostu. Krašto gyvenimas taptų paralyžuotas nuolatinės demografinės maišaties, technologinės taršos ir ūkinės traumės ir Rusija.

Tilžės Akto deklaracija šandien iškyla prieš akis ir tautinę sąžinę kaip išduotos tautos šauksmas tesėti jos įpareigojančią testamentą: Mažosios Lietuvos sąjungimą abiejose Nemuno krantuose. Karaliaučiaus krašto aneksijos nepripažįsta tarptautinė teisė, nei krikščioniška moralė. Nužudytų aukų palikimas nepriklauso žūdikui. Krašto likimas negali būti sprendžiamas pagal žudiko valią.

Algis A. Regis

RUSIŠKOJI KORTA ESTIJOJE

Per 50 okupacijos metų Maskva grūdė Baltijos kraštus rusiakalbius ir koncentravo ekonomiškai bei kariškai reikšminguose taškuose. Sveitimūniam naudojami didelėmis privilegijomis, vykdydami misiją, kaip AIDS bacilos, sunaikinti sveikuosius Baltijos tautų organizmus. Labiausiai nukentėjo mūsų kaimynai – Latvija ir Estija. Sugriuvus sovietų imperijai, ir privilegijuotoji klasė tapo savotiškais aukomis. Vieni privilegijų praradimą priėmė kaip skriaudą, kitus, kurie suprato, kas atsitiko, ir yra linkę būti lojalūs nepriklausomai Baltijos valstybių gyventojai, savo politiniams tikslams ir toliau bando išnaudoti Maskvą.

Rusiškąją kortą Maskvos vyriausybė šiuo metu labiausiai naudoja Estijoje, kuri spalio 20 vykdė pirmus demokratinius rinkimus į parlamentą. Maskva skundais užpylė Vakarų valstybių sostines, tarptautines organizacijas, spaudą.

Skundams tirti Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencija į Estiją pasiuntė savo atstovus, ir jie paruošė raportą: „Rusai Estijoje: problemos ir perspektyvos“. Nors raporte kalbama apie rusiškas problemas Estijoje, tačiau vietomis paličiama Lietuva ir Latvija.

Formalų pagrindą Estijos rusiakalbių vardu reikiama protestams sudaro Estijos pilietybės įstatymas. Amerikos lietuviuose balsingiausiai autotatiško pilietybės atstatymo reikalauja tie, kurie akis nukreipė į savo ar savo tėvų Lietuvoje turimą. Kiek tokių yra, sunku pasakyti. Niekas nebando tyrinėti. Tik viena yra tikra – Lietuvą galima mylėti ir jos labai dirbti, ir turto neatsisėmus.

Estijoje kitaip. Rusiakalbių vardu protestuojama dėl pilietybės įstatymo, kuris remiasi 1938 Estijos pilietybės įstatymu su kai kuriomis pataisomis. Šis įstatymas automatiškai pilietybę suteikia tik iki 1940 birželio 15 d. buvusiems nepriklausomos Estijos piliečiams ir jų tiesioginiams įpėdinams. Kiti, atvykę jau į okupuotą Estiją, pilietybės gali prašyti, kai išgyvena trejus metus (pradedant 1990.III.30), pramoksta estiškai ir sutinka duoti ištikimybės priesaiką Estijai.

Jei tos sąlygos reikiama „diskriminacija“ ir „žmogaus teisių“ pažeidimus, tai mes, karo pabėgėliai, Amerikoje labiau buvome „skriaudžiami“, norėdami gauti pilietybę:

NIEKAM NEREIKALINGI

Net krūptelėję persiskiriame ir apsverčiame. Aš ant vieno šono, ji ant kito, lyg norėdami būti kuo toliau nuo viens kito.

Priešais stovi komendantas.

– Živilė mokosi angliškai, – paaiškinu.

– Gerai! Ar jau greitai susikalbėsime? – atkreipia akis į Živilę.

– Ką jis sako? – Živilė ieško pagalbos mano akyse.

Persakau ir patariu.

– Sakyk: „Never“.

– O kas yra tas „Never“?

Kai pasakau, visi juokiamės.

– Gal ir Živilė nori pasivažinėti?

Kai persakiau, Živilė atsisuko į motiną.

– Ar tik juodu su amerikiečių?

Kai persakiau, kad važiuosim visi trys, motina nespriešina.

Živilė pasidomina priekaba, aš apžergia užpakalinę sėdynę ir išlėkėm. Motina ir dar keli išėjo iš daržinės nors akimis mūsų išlydėti. Živilė tokiu daiktu niekada nebuvo važiuavusi, todėl stipriai įsikibo į priekabos šonus. Kai plaukai pavėju ištiso, šuktelėjo:

– Ar jis mūsų neištaškys?

– Ką ji sako? – per petį paklausė komendantas.

Pirmą sykį pajutau, kad ir man dar gali pritrūkti žodžių: niekaip negalėjau rasti atitikmens „ištaškyti“.

Matyti, gerokai pagaišau, kad komendantas paklausė antrą kartą, tada persakiau kaip išmaniau.

– Klausia, ar mūsų neužmuši.

Komendantas garsiai nusijuokė ir spustelėjo motociklą daug greičiau.

– Kur šiandien? – paklausiau.

– Į tą pačią vietą. Noriu pažiūrėti, kodėl jie cigaru neatveža?

– Ką jūs tam patamsy veikiate? – iš jausmo pažadina angliškas klausimas.

JUOZAS KOJELIS

turėjome būti išgyvenę 5 metus, žodžiu ir raštu suprasti angliškai, žinoti pagrindinius krašto įstatymus ir išlaikyti egzaminus. Mūsų praeitį tikrino saugumas. Turėjome raštu paneigti priklausymą komunistams ir naciams. Duodami ištikimybės Amerikai priesaiką, turėjome be užkulisinių minčių atsiskirti Lietuvos pilietybės.

Estijos valdžios pareigūnų pareiškimai ESBK atstovams, paruošusiems raportą, logiški.

„Pirmiausia“, jie aiškino, „po 50 metų okupacijos Estija teisėtai atstato 1938 pilietybės įstatymą. Be to, susigražinę savo valstybingumą, estai yra pasiryžę kontroliuoti atkūrimo vyksmą, nustatyti taisykles ir nepripažinti Maskvos valia įvykdytų demografinių pakeitimų (faits accomplis)“.

Dar vieną svarų argumentą pateikia estai. Raporte rašoma: „Apgaulingose rinkimuose Estija „nubalsavo“ įteiti į USSR sudėti, sovietų karinėms jėgoms stovint parengties padėtyje, kad gautųsi norimi rezultatai. Dabar estai nenori leisti rusams balsuoti, kol rusų kariuomenė neišvesta iš Estijos“.

ESBK oficialiame raporte aptariami visi Estijos rusiakalbių problemų aspektai ir daromos išvados. Estijos valdžiai patariama aiškiau formuluoti kai kuriuos įstatymus ir valstybiškai spręsti santykius su didžiuoju kaimynu, Rusija. Pagrindo priekaištams dėl žmo-

gaus teisių pažeidimų nerasta. Raporte rašoma: „Svarbiausias klausimas Estijos rusams yra: ar jie nori tapti lojalūs Estijos piliečiai su visomis pasekmėmis? Komisijos štabui aišku, kad daugelis rusų nėra apsisprendę“. Neapsisprendimo priežastis: „Iki šiol jie save laikė „sovietų piliečiais“, galį rusiškai kalbėti visoje Sovietų Sąjungoje, turėti darbo ir socialinio aprūpinimo garantijas, o dabar reikia prisitaikyti prie pasikeitusių sąlygų“.

Raportas remia estus: „Jei (Estijos) rusai laikysis savo prielaidų, estai veiks nieko negali padaryti, kad nuramintų jų baimę ir pažeistą išdidumą. Atsikūrusi nepriklausoma Estija turi teisę kurti savo įstatymus, k.t. teisę į pilietybę, o taip pat reikalauti, kad piliečiai šiek tiek mokėtų estiškai. Taip pat Estijos vyriausybė negali (visiškai) apsaugoti gyventojų, nepaisant jų tautybės, nuo perėjimo į rinkos ekonomiką sukeltų sunkumų, pvz. nutraukimą subsidijų, aukštesnių kainų ir galimo nedarbo“.

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos komisija nurodo priežastis, kurios stabdo rusiakalbius prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų: „Reikia žinoti, kad Estijoje ir Maskvoje yra jėgų, kurios turi viltį, kad Estija ir kitos Baltijos valstybės sugrįš į persitarkusią Sovietų Sąjungą ar kokią konfederaciją“. Turbūt tokių jėgų yra ir Lietuvoje.

Raporto pabaigoje Europos

Antanas Kraujelis, paskutinis žuvis Lietuvos partizanas

P. PALYS

Straipsnyje „Iš Lietuvos partizanų kovų lauko“ („Draugas“, lapkričio 13 d., Nr. 223), Vl. R. rašo apie paskutinį žuvusį partizaną Antaną Kraujelį, bet pasigenda daugiau apie jį žinių. Aš turiu kuklią, 1991 m. išleista knygele, parengtą A. Šiukščiaus, „Už mylimą Tėvynę“. Joje yra surašyti, o kai kurie ir plačiau apibūdinti, žuvę partizanai, kilę iš Alantos (medelės valsčiaus miestelis Utenos apskrityje, kuris nepriklausomybės laikais vadinosi Alunta. P.P.), kur yra aprašymas ir apie Antaną Kraujelį-Siaubūną. Ten sakoma, kad Antanas Kraujelis-Siaubūnas, gimęs 1928 m., Alantos valsčiaus, Kaniūkų kaime, nenorėdamas pasiduoti kagebistams, 1965 m. kovo 17 d., Utenos rajono,

Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija duoda Rusijai tokią sugestiją: „Jei, iš antros pusės, Maskva tikrai apsispręstų nebežaisti „baltišką kortą“, galėtų išvystyti pagerintus santykius tarp estų ir rusų Estijoje, ir tarp Estijos ir Rusijos valstybių“; kitos sugestijos: turėtų neperdėti kaltinimų dėl žmogaus teisių pažeidimų, prislopinti balsus spaudoje, sustabdyti viešus ir pridengtus grasinimus Estijos suverenumui ir išvesti rusų kariuomenę.

Sunku patikėti, kad Rusija šių patarimų paklausytų. Santykių kelias su Rusija ilgai pasiliks duobetas.

Papiškių kaime nusišovė. Tuo laiku Lietuvoje leidžiamame laikraštyje „Valstiečių laikraštis“ (1965 m. balandžio 2 d., Nr. 39) žinutėje, pavadintoje „Likviduotas banditas“, rašė: „Ilgą laiką Utenos rajone plėšikavo A. Kraujelis. Jis užpuldavo žmones, reikalavo iš kolūkiečių duoklės. Saugumo organai susekė plėšiką. Suimant A. Kraujelį priešinosi ginklu ir per susišaudymą buvo nukautas“.

Straipsnyje yra vaizdas A. Kraujelio apibūdinimas: „Rubikių ežero saloje Kraujelis turėjo radijo siųstuvą, kuriuo reguliariai perduodavo į užsienį informaciją. Tą salą šiaip taip išsiaiškino saugumiečiai. Kartą jis valtimi nusivyrė į ją, kad perduotų žinias į užsienį. Kagebistai tuo metu surengė pasala, tikėdamiesi pagaliau sugauti gyvą šį aršųjį banditą. Ogi laukia, laukia – nusibodo, bet to vis kaip nėra, taip nėra – negrįžta iš salos. Nusprendė patys į ją nuplaukti ir paimti – kas bus, tas. Nuplaukė, o ten Kraujelio nė kvapo, tarsi būtų išgaravęs. Radijo siųstuvą surado ir, žinoma, sudaužė. Tai kur gi dingto tas Kraujelis? Svarstė, svarstė kagebistai ir nusprendė: turėjo jis, niekšas, su savim akvalangą ir, nujausdamas pavojų, persirengė juo, po vandeniu plaukdamas pasiekė kitą krantą. O ten jau ieškok vėjo laukuose...“ Toliau straipsnyje rašoma: „Antanas nuo 1944 metų artimai bendravo su partizanais, daug kuo jiems padėjo. 1948 metais įstojo į H. Ruskulo (Liūto) būrį, kuriame buvo žvalgybos skyriaus viršininku. Patekus sunkiai sužeistam Liūtui į nelaisvę (jis buvo sušaudytas 1952 metais), galutinai gestant partizanų pasipriešinimui, veikė beveik vienas. Tačiau ir vienas yra tiek pagarsėjęs savo veikla, kad tapo žinomu visoje Rytų Aukštaitijoje. Sako, kad dėl Kraujelio buvo padidinti etatai saugumiečiams Molėtų ir Utenos rajonuose“.

„Tai Lietuvos partizanų istorijos paskutinis puslapis, – rašoma straipsnyje. – Tai pabaiga ginkluotos kovos, kurios garbingu atstovu buvo Antanas Kraujelis – Siaubūnas“.

Reikia tikėtis, kad šio paskutinio žuvusio Lietuvos laisvės kovotojo partizano Antano Kraujelio-Siaubūno partizaninė veikla ir žygiai susilauks platesnio ir išsamesnio aprašymo.

Korpi Neo-Lithuania tautinių šokių grupė „Pro Patria“ atlieka programą Korporacijos 70 metų veiklos sukakties minėjime 1992.XI.7 d. LTN.

Nuotr. V. Račkauskio

Jam rūpėjo cigara, o man, kaip bus, kai jis taip lėkdams per pušyno smelkelį ims vingiuoti. Živilė iš proto eis, bet ji net neklyktelėjo. Atrodė, kad tik sukan- do dantis ir stipriai įsikibo į priekabos šonus. Net kai staiga pasisukus priekaba šoktelėdavo į viršų, ji neaiktelėjo.

Kai sustojom prie sandėlio ir komendantas nušokęs nubėgo į sandėlį, paklausiau:

– Tai kaip toks pasivažinėjimas?

– Beveik kaip mūsų sūpynėse, – nusijuokė ir papasakojo, kad kartą tėvas net prilupti žadėjo, kai pamatė, kai su drauge net kelis sykius per viršų persivertė.

– O mums per viršų persiversti buvo daug smagiau, negu pakilti stačiai ir viršų ir atgal grįžti. Kai sūpynė iškyla į viršų ir sustoja, junti, kad kojos į lentą nebenori remtis ir rankos kartimi pradeda slėsti, atrodo, kad jau stačiai galva žemyn krisi, o kai verties, visą laiką tvirtai stovi. Kai tėvai nematydavo, mudvi visą laiką versdavomės. Padaužos, ar ne?

Neturėjau ką pasakyti. Kaimo sūpynėse teko supstis ir man. Išsūpindavom gana aukštai, bet vertis niekada ne į galvą neatėjo. Šnekėdavo, kad kažin kas buvo persivertęs ir gyvas išlikęs, bet tą pakartoti mums nė į galvą neatėjo. Kartais, kelias merginas ant lentos susidodė, gerokai padumdavo. Smagu buvo klausyti jų klykavimo, paskum buvo juoko, kai kuri nors, jūros ligos pagauta, bėgo už tvarto, bet tuo mūsų išdaigos ir pasibaigdavo. Pagaliau paklausiau:

– Ir tikrai versdavotės?

– Žinoma, kad tikrai. Ar kada supaisi?

– Daug sykių.

– Ir niekada nesivertė?

– Net į galvą neatėjo.

(Bus daugiau)

CLEVELANDO ŽINIOS

SPALVOTŲ SKAIDRIŲ MEISTRAS

Klevelandietis Gerardas Juškėnas pagrįstai turėtų save pareklamuoti lietuvių fotografų tarpe. Nuo 1963 metų jis priklauso senam 1887 metais įsteigiamam „Cleveland Photographic Society“ klubui. 1968 metais įstojo į prestižinę tarptautinę „Photographic Society of America“ draugiją ir tuoj pat pradėjo dalyvauti spalvotų skaidrių varžybose. Tos draugijos narys gauna vienos žvaigždės pažymėjimą, kai jo darbai priimti ir eksponuoti nustatytame tarptautinių parodų skaičiuje.

Iki šiol G. Juškėnui suteikti tokie pažymėjimai: bendrame spalvotų skaidrių skyriuje 4 žvaigždės, gamtos temų skyriuje 3 žvaigždės ir viena žvaigždė kelionių vaizduose.

Draugijos aprobuotose tarptautinėse parodose konkurencija tarp dalyvių yra milžiniška. Fotografai iš viso pasaulio siunčia savo geriausius darbus, iš kurių į galerijų parodas patenka vos 10-20 procentų. Spalvotų skaidrių fotografijoje G. Juškėno pavardė randama tarptautinių parodų kataloguose. Jis to meno srities meistras, kuriuo lietuviai gali didžiuotis.

K. Daugėla

Baltimore, MD

A. ABIŠALA PAS BALTIMORĖS LIETUVIUS

Lietuvos ministras pirmininkas Aleksandras Abišala ir jo žmona Nijolė lapkričio 15-tą — paskutinę dieną savo vizito JAV-se, lydiami Lietuvos ambasadoriaus Washingtono Stasio Lozoraičio, jo žmonos Danielės ir ambasados pareigūno Viktoro Nako, lankėsi pas Baltimorės lietuvius. Jau 11 val. ryto keli federalinės valdžios limuzinai su svečiais ir mažu daliniu saugumo pareigūnų buvo prie Baltimorės Lietuvių namų. Jų sutikti buvo susirinkęs gražus būrys žmonių.

Netrukus min. pirm. Abišala buvo rezervuotas „Baltimore Sun“ korespondento Scott Shane pasikalbėjimui. Pažymėtina, kad šis korespondentas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laikotarpyje buvo „Sun“ korespondentu Maskvoje. Iš ten jis nekartą lankėsi Vilniuje ir eilėje staipsnių plačiai aprašė išsilaisvinimo įvykius. Iš tų dienų jis turi įdomių prisiminimų.

Visiems suėjus į salę, trumpu įvadiniu žodžiu susitikimą pradėjo pagrindinis organizatorius, LB apylinkės pirm. Vytautas Eringis. Jis taip pat pakvietė žodį tarti su ministru pirmininku susitikti atvykusį kongresmeną Benjaminą Cardin, kuris dėl kitų išpareigojimų turėjo netrukus išvykti. Kongresmanas sveikino ministrą pirmininką apsilankymo proga, linkėjo sėkmės misijoje ir žadėjo daryti ką gali, kad pagalba Lietuvai būtų didesnė ir efektyvesnė. Cardin tėvai Amerikon atvyko iš Lietuvos, o jis pats buvo nvykęs susipažinti su padėtimi ir aplankyti vietas, kur jo tėvai buvo gyvenę.

Pristatydamas ministrą pirmininką susirinkusiems baltimoriečiams, ambasadorius Lozoraitis grakščiu žodžiu nusakė, kaip šis trumpas svečių darbo vizitas juos suartino draugiškumo ryšiais ir pakvietė papasakoti, kaip iš tikrųjų yra Lietuvoje.

Min. pirm. Abišala ramaus tono, bet logiško dėstymo kalboje blaiviai ir realiai nušvietė padėtį Lietuvoje, nurodė priežastis, privedusias prie dabarti-

nių ekonominių sunkumų ir politinio pasikeitimo. Jis pabrėžė, kad ekonominiai sunkumai yra tikrai dideli, bet apie grįžimą į komunistinę sistemą negali būti kalbos. Jis dėkojo baltimoriečiams už Lietuvai teikiamą pagalbą ir prašė nenutraukti jos teikimo.

Eilė baltimoriečių, susirūpinusių Lietuvos likimu ar artimųjų bei savo interesų vedini, svečiui pateikė klausimų. Min. pirmininkas į visus klausimus nuosirdžiai atsakė. Klausimus ir atsakymus pravedė Juozas Gaila. Tai užbaigus, šio vizito prisiminimui ministrui pirmininkui įteikė knygą apie Baltimorę („The Baltimore Book“), o poeziją mėgstaščiai jo žmonai Nijolei naujaušią A. Radžiaus eileraščių rinkinį.

Šio susitikimo pabaigai meninė užsklanda atliko aktorius Juozas Palubinskas, dramatiškai perdavęs Balio Sruogos „Radvilos“ ir Maironio „Skridulio“ monologus.

Svečiai ir arti 200 dalyvių buvo pakviesti prie vaišių stalo. Kitiems besišnekučiuojant, svečiai dar aplankė Baltimorės lietuvių muziejų ir išskubėjo į Washingtoną, nes vakarui artėjant, jau turėjo išskristi Vilniui.

Korespondentui Shane aprašymas apie min. pirm. Abišalą vizitą buvo atspausdintas rytinėje ir vakarinėje „Baltimore Sun“ laidoje.

KALĖDINĖS DOVANOS PLAUKIA PER JŪRAS

Baltimorės lietuvių kalėdinių dovanų siunta išplaukė į Vilnių lapkričio 12 d. Tai jau aštuntas konteineris su baltimoriečių dovanomis. Jame pakrauta per 650 dėžių drabužių, maisto ir kitokių produktų bei mokomųjų priemonių. Jame taip pat yra 7 aparatai reguliuoti širdies veikimą operacijos metu, kuriuos parūpino Alfredas Jakniūnas. Taip pat ir 8 inkubatoriai, kuriuos parūpino Ričardas Leonavičius.

Pasišventusio organizatoriaus Jono Kardoko ir būrio jo talkininkų dovanos buvo priimtos Lietuvių namuose, nugabentos į Multi-Modal sandėlius uoste,

Baltimorės ir Washingtono Balfo veikėjai su Centro valdybos pirmininke M. Rudiene. Iš kairės: C. Surdokas, A. Vanderlain, M. Rudienė, J. B. Laučka, I. Laučkaitė-Hawles ir M. Dymšaitė-Ogden.

Baltimorės uostan išleisti siuntos našlaičiams ir seneliams ir Telšius susirinko: iš kairės — Aldona Vanderlain, Lina Čepukonienė, Algimantas Grintalis, Alfredas Jakniūnas, I. Laučkienė, Elena Armanienė, centrinis asmuo ir kiti 4 vyrai antroje eilėje yra iš Multi-Modal ir Dartrans kompanijų. Iš dešinės — Marijona Dymšaitė-Ogden, Izabelė Laučkaitė-Hawles, Juozas Laučka, Balfo pirmininkė Maria Rudienė, Multi-Modal prezidentė Alyn R. Friedman ir Cezaris Surdokas.

o iš ten laivu plaukia į Gdynią. Tada žemės keliais bus nugabenta į Vilnių politinių kalinių ir tremtinių Vilniaus bendrijai. Šią siuntą globoja Baltimorės Lietuvių namų bendrovės valdyba.

PADĖKA IŠ VILNIAUS

Vilniaus Šv. Jokūbo ligoninės vyr. gydytojas K. Paltanavičius parašė padėkos laišką Balfo Baltimorės skyriaus pirmininkui, kuriame jis rašo:

„Mes Jūsų paramą gavome per Vilniaus Politinių Kalinių ir Tremtinių Bendriją, kuriai Jūs atsiuntėte įvairius aparatus. Bendrija, vadovaujama pono Žuko, mūsų Šv. Jokūbo ligoninė remia, kadangi aš taip pat esu tos bendrijos narys, nes Vorkutos lageriuose iškalėjau 12 metų. Dabar, tapęs Šv. Jokūbo ligoninės vyriausiu gydytoju, visokeriopa padėdu šios bendrijai nariams. Pirmoje eilėje pagulda buvusius kalinius ir tremtinius į mūsų ligoninę; jei jie gydosiu namuose, tai jiems duodame vaistų, nes vaistai labai brangūs, be to, jų vaistinėse trūksta. Iš Jūsų atsiųstos bendrijai labdaros mes ligoninė

gavome įvairių aparatų, kuriuos naudosime ligonių ištyrimui ir gydymui. Leiskite man dar kartą Jums padėkoti ir prašyti, kad Jūs ir ateityje mūsų ligoninės ligonių neužmirštumėt. Su pagarba — K. Paltanavičius“.

C. Surdokas

Phoenix, AZ

BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ IR KITI REIKALAI

Arizonos lietuvių bendruomenės rudens gegužinė, įvykus spalio 25 d. Šiaurinių Kalnų parke, praėjo su dideliu pasisekimu. Oras buvo maloniai šiltas, saulėtas, kalnai pasipuošę ankstyvo rudens spalvomis. Susilaukta netoli 80 svečių iš arti ir toli. Juk visiems malonu yra po vasaros karščių vėl susitikti gražioje gamtoje ir pabendrauti. Nuotaika pakili, kalbos pinasi, kai kur net pasigirsta linksmos dainos posmelis. Šilti lietuviški pietūs, namie kepti pyragai — visa tai pagaminta tų pačių gegužinės dalyvių, vadovaujant Janinai Youršienei ir Sofijai Narkienei.

Gražaus dėmesio susilaukė ir laimėjimų stalas, kur šalia kitų dovanų, gal labiausia traukė akis lietuviška lėlė, kruopščiai ir skoningai pasiūta Bronės Strikauskienės. Jau antri metai, kaip ji paruošia gegužinei ką nors iš savo rankų darbo.

Gegužinė davė labai gražaus pelno, kuris bus sunaudotas įvairiems lietuvių reikalams. O tų reikalų yra daug. Prieš kelias savaites Arizonos apylinkė gavo iš Bendruomenės centro socialinių reikalų skyriaus raštą, kuriame, tarp kitų reikalų, yra prašoma suorganizuoti ilgalaikę pašalpa Pagėgių miesto našlaičių namams. Pereitą sekmadienį po lietuviškų pamaldų, visiems susirinkus į svetainę, Apylinkės pirmininkas Stasys Narkus padarė tuo reikalu pranešimą, ragindamas suselpti vargstančius vaikus.

Nepaisant, kad dauguma žmonių jau nuo seno turi įvairius labdarybės išpareigojimus, kaipgi nepadėti savo krašto našlaičiams? Beveik visi sutiko prisidėti, pasizadėdami kas mėnesį paaukoti tam tikrą kiekį pinigų. Pažadėtas aukas surinks Ona Miezeliene, talkininkaujant Juzei Jakubėnienei ir Šarlotei Ruseckienei.

Ta proga taip pat buvo renkamos aukos „Lietuvos vaikų vilčiai“. Iš žmonių gauta 120 dol. ir iš Apylinkės izdo pridėta 100 dol.

LIETUVIŠKA EGLUTĖ

Tradicinis Kalėdų eglučių festivalis šiemet įvyks Valley Bank Centro patalpose, 201 N. Central Ave., Phoenix miesto centre, pradedant lapkričio 29 dieną ir baigiant 1993 m. sausio 1 d. Lankymas kasdieną (įskaitant sekmadienius) nuo 8 v.r. iki 9 vakaro. Festivalyje pasirodys 38 tautybės. Lietuviška eglutė, atstovaujanti Arizonos lietuviams, bus papuošta Onos Adomaitienės iš tikrų šiaudų pagamintais šiaudinukais, kurie dėl savo originalumo ir puošnumo jau pereinatis metais yra susilaukę ypatingo lankytojų ir spaudos dėmesio.

Tautiniai rūbai pasipuošusios lietuviškos, kiek sąlygos leis, bus prie savo eglutės ir atsakys į lankytojų paklausimus, o gruodžio 12 dieną nuo 1 iki 4 valandos p.p. jos demonstruos pagrindinę šiaudinukų techniką ir padės tiems, kurie iš tam reikalui paruoštų šiaudelių patys norės pasidaryti lietuvišką ornamentą. Tokiu atveju daugiausia susidomėjimo parodo mokyklinio amžiaus vaikai. Puošiant eglutę ir atliekant darbus, Adomaitienė talkininkaus Antonija Petrulienė, Elena Barčienė, Sofija Narkienė, Aldona Genčiuvienė, Biruta Dirsienė, Vytautas Adomaitis ir Aidas Petrusis.

Vikt. Z.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus.
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

FOR RENT

Išnuomojamas modernus butas su auguslems Marquette Pk. apyl., pirmas aukštas; 4½ kamb., 2 mieg. Šiluma, oro vėsinimas, moderni virykla, šaldytuvai, skalbykla su mašinomis. \$425. Kreiptis: tel. 1-708-361-5594.

Išnuomojamas 3½ kamb. butas antroje aukšte iš kiemo pusės Marquette Pk. apyl. Su šiluma, karštu vandeniu, šaldytuvu, virykla. Be baldų. Pageidaujama dirbantis asmuo arba pensininkas. Skamb. bet kuriuo laiku 312-778-6649.

Išnuomojamas privatus, pilnai apstatytas kambarys su patogumais vienam asmeniui, 71 St. ir Richmond Ave. apyl. Skambinti: 312-778-8645.

IEŠKO

Pensininkas ieško 3 ar 4 kamb. buto. Skambinti Petriui: 312-776-2745.

HELP WANTED

Reikalingi darbininkai vidaus apdailos darbams. Smulkūs staliaus darbai, plytelių dėjimas. Kreiptis po 6 v.v.: 708-769-0232.

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įsias mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
Tel. 312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Richard Hanus, adv.
Imigracijos įstatymų žinovas
Pirma konsultacija — veltui
205 W. Randolph, Suite 2100
Chicago, IL 60606
Tel. 312-357-0033

Moving — Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Vytautas: tel. 312-436-5219
Gediminas: tel. 312-925-4331

HAGGERTY CHEVROLET
6711 South Western • Chicago
(312) 737-4000

Darius Urbaitis

- Perkame, parduodame ar surandame Chevrolet, Pontiac, GMC Truck, Volkswagen, Oldsmobile ir Dodge firmų automobilius.
- Taip pat parduodame varotus, mažai mylių turinčius, automobilius.
- Greitas ir efektyvus patarnavimas.
- Atsakome visus klausimus apie automobilius.
- Sklandžiai kalbame ir lietuviškai ir angliškai.

LAIKO PAGRĖBSTAI
Vladas Kulbokas

Atsiminimai
Kritikos apžvalgų knyga ir recenzijos: Alksnėnų Madona; kankinys kun. J. Dabrila; suvalkiečių ūkis — sodyba, darbai, darbininkai, valgiai; šeimos istorija — studijos, mokytojavimas Plungėje, Pasvaly, Vilniuje; gyvenimas Austrijoje, Vokietijoje, Amerikoje; darbas „Lietuvių Enciklopedijoje“. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. Valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

The right flight to Vilnius

Skriskite SAS iš Š. Amerikos į Vilnių per Kopenhagą! Kopenhagos aerodrome lengva ir patogiu persėsti į kitą lėktuvą. Čia išvengsite keleivių spūsties. Skrydžiai į Vilnių — tris kartus savaitėje. Vietinių lėktuvų tvarkaraštis atitinkamai pritaikytas transatlantiškiems.

Kai būsite Kopenhagos aerodrome, aplankykite „tax free“ parduotuves. Nemažai sutaupysite!

„Mileage Plus“ ir „OnePass“ nariai gauna kreditą už nukeliautas mylias. Platesnei informacijai skambinkite savo kelionių agentui arba

SAS Tel. 1-800/221-2350

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

AMŽINOJO VERGO BALSAS

Lapkričio 13-tosios savaitgalį Chicagoje išgyvenom tikrą „renginių puotą“. Lietuvos Žalgirio komanda pietiniame priemiestyje nugalėjo Lewis universiteto krepšininkus, o šiauriniame priemiestyje vyko premjera komp. Petro Aglinsko „Concert Suite from the Opera Steel Grin“, atliekama Westminster Chamber orkestro. Jaunimo centre ir Ateitininkų namuose buvo „Ateities“ savaitgalis, kur buvo proga pasikaitose „pamankštinti smegenis“, svarbiausia, maloniai nustebintiems pasidžiaugti jaunųjų literatūriniais sugebėjimais.

Pačioje Chicagoje tą patį savaitgalį vyko plačios apimties „Chicago Humanities Festival III“. Šeštadienį ir sekmadienį paskaitai, muzikos, poezijos ir šokių programos buvo atliekamos miesto centre Orchestra Hall, Art institute Newberry Library ir Chicago Cultural centre.

Sekmadienio popietę Meno muziejyje Rokas Zubovas atliko Čiurlionio kūrinų koncertą, o savo poeziją skaitė 1980 m. Nobelio literatūros premijos laureatas Czeslaw Milosz, 1992 m. gavęs Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro laipsnį. Pasaulinio garso poeto pareiškimai, siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, buvo panaudoti Arvydo Renekio filme „Night Over Lithuania“, kurią išleido Americans for Lithuanian Freedom nariai.

Czeslaw Milosz, Adomo Mickevičiaus giminaitis, gimė Lietuvoje 1911 m. Kėdainių apskrityje. Savo knygoje „The Captive Mind“ jis rašo: „Pirmą regėti saulės spindulius, pirmas kvapas žemės, pirmas medis, tai buvo Pabaltijio spindulys, kvapas ir medis, nes aš ten gimiau, lenkiškai kalbančių tėvų, prie upės su lietuvišku vardu“. Vilniaus St. Batoro universitete jis baigė teisių fakultetą. Gyvenęs Paryžiuje 1934-1935 m., grįžo į Varšuvą 1936 m., kur pradėjo veikti rezistencijoje. Diplomatu tapo 1945 metais, kai buvo paskirtas kultūros attache Washingtono, o paskui Paryžiuje. Nutraukęs ryšius su lenkų valdžia 1951 m., liko gyventi Prancūzijoje ir JAV, kur nuo 1960 m. profesoriavo University of California at Berkeley, dėstydamas slavų kalbas ir literatūrą.

Jo dėdė rašytojas Oscar Wlodyslaw Milosz, gimęs Lietuvoje, bet augęs Prancūzijoje. Czeslaw Milosz knygoje „The Land of Ulro“ rašo, kad jo dėdė prieš 1918 m. nieko nežinojo apie Lietuvos tautinį judėjimą ar lietuvių kalbą. Tačiau, kai Lenkija pati buvusi pavergta, dėlės pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, jis apsisprendė būti tikru Lietuvos piliečiu. Tai kilo iš moralinio pagrindo. Oscaras buvo paskirtas charge d'affairs Prancūzijoje ir Briuselyje. Ginti Lietuvą per savo diplomatinę tarnybą buvo lyg atgaila už Lenkijos elgesį. Nuvažiavęs į Lietuvą 1922 m., aplankė Kauną ir Labunavą, iš kur buvo kilusi jo šeima. Savo raštus jis pasirašydavo Oscar de L (dėl Labūnavos) Milosz. Pavardę paliko supracūzintą, kad nereikėtų eiti per formalumus, keičiant į „Milašius“. Tarp kitų veikalų Oscar de L. Milosz išleido du toms lengvai humoristinių lietuviškų pasakų. Vytauto Didžiojo universitetas 1937 m., jo 70-to gimtadienio proga, suteikė Oscarui garbės daktaro laipsnį. Jis mirė 1939 metais.

Czeslaw susipažino su Oscar. būdamas 19 metų. Turėjo daug bendra, viens kitą gerbė. Abu buvo ne tik literatai, bet ir kilnios asmenybės.

Sekmadienį Czeslaw Milosz pasisakė, kad gimęs Lietuvoje,

lenkiškai kalbančioje šeimoje. Dėl savo kilmės jaučiasi ipareigotas puoselėti sugyvenimą ir santaiką tarp gyvenančių, jo gimtinės apylinkėje – lenkų, lietuvių, rusų, gudų ir ukrainiečių. Daug kartų minėjo Vilnių, kartais naudojant lenkišką ir lietuvišką formą, o dažniau tiesiog „Vilnius“. Papasakojo apie sovietų terorą ir skriaudas Lietuvoje. Nepamokslavo. Kalbėjo ramiai, skaitė poeziją iš „Provinces and Provincialism“ ir vėl ramiai kalbėjo. Jaučiama meilė savo gimtinei ir pareiga ją ginti. Pasibaigus programai, su lietuviams kalbėjo lietuviškai, sakydamas, kad reikia atgauti senąją ambasadą Paryžiuje. Jam padėkojom, padovanojom filmą „Night Over Lithuania“ ir plakata su jaunuole, iškėlusia trispalvę virš šalmuotų galvų. Šeštadienio vakaro priėmimo vakarienėje Palmer House viešbutyje jis papasakojo Pranutei ir Rimui Domanskams, kad jo romane „The Issa Valley“, Issa upė yra Nevežis. Atrodė, kad dar ne per daug jaudinasi dėl Lietuvos rinkimų rezultatų.

Knygoje „The Captive Mind“, išleistoje 1951 m., Czeslaw Milosz rašo, jog jis sutiko būti diplomatu, kad nereikėtų nusizengti savo principams ir likus Lenkijoje savo rašymu tarnauti valdžiai. Dirbant Washingtono ir Paryžiuje, jo tikslas buvo išlaikyti kūrybinę ir mąstymo laisvę, nes jis galėjo rašyti drausiau negu jo kolegos, likę Lenkijoje.

Knygoje jis aprašo, kaip žmonės yra psichologiniai paveikti, gyvendami sovietų tironijoje. Baimė verčia nustelbti savo įsitikinimus, tapti iš esmės izoliuotais nuo kitų, nes visą laiką reikia vaidinti. Išoriniai prisitaikoma prie tokios sistemos, net atliekami nežmoniški veiksmai, išmokus atitraukti nuo savo įsitikinimų. Gyvenimas būna amžina įtampa ir kompromisas su sąžine. Reikia mokėti greit atpažinti pavojų ir iš jo išsisukti. Kiekvienas gelbsti save. Aršiausi komunistai moka suvaidinti liberalus, tuo įgydami naujųjų pasitikėjimą. Būti komunistu reikia pakeisti tautiškumo supratimą. Apima baimė ir nepasitikėjimas. Komunizmas supranta, kad, tik užvaldęs žmonių protus, galės valdyti visą kraštą. Vyksta kova palaužti žmogaus dvasią.

Draugas, klausdamas, kodėl Milosz vis galvoja apie Pabaltijį ir sovietų lagerius, pasako, kad visas gyvenimas praeis besirūpinant smulkmenomis. Milosz patvirtina: „Teisybė, aš negaliu nustoti galvoti apie Pabaltijį“. Jis aiškina, kad negalima užmiršti kankinamų žmonių. Blogi reikia vadinti blogiu. Estija, Lietuva ir Latvija yra kontinento pakraštyje. Jų gyventojai ne slavai. Estų kalba gimininga suomių. Lietuviai, latviai ir išnaikinti prūsai turi panašią kalbą. Tuos tris kraštus kolonizavo vokiečiai ir lenkai, nešdami krikščionybę. 1939 m. Pabaltijys buvo žemės ūkio kraštas su apie 6 milijonais gyventojų. Jis buvo panašus į Daniją. Kooperatyvai padėdavo ūkininkams parduoti savo produktus. Gyvenimo lygis buvo aukštesnis negu pas slavus. Estai ir latviai buvo protestantai, lietuviai daugiausia katalikai. Visi trys kraštai buvo ypač patriotiški, o tai suprantama, nes jų praeitis buvo sunki. Nebuvo militarinės apsaugos. Jų likimas nuspręstas tarp Molotovo ir Ribbentropo. 1939 m. rudenį Molotovas pareikalavo bazių. Pabaltiečiai sutiko. 1940 metų birželio mėn. Raudonoji armija įžygiavo, ir NKVD perėmė valdžią. Buvo įsakyta turėti rinkimus. Pateik-

tas tik vienas kandidatų sąrašas. Visi turėjo balsuoti. Balsuojant ant paso buvo užspaus-tas antspaudas. Pasas be antspaudu reišė valdžios priešą. Taip buvo išrinktas pirmas parlamentas, kuris pateikė prašymą priimti į Sovietų Sąjungą. Taip pabaltiečiai tapo sovietais.

Pabaltiečių aukštas gyvenimo lygis gėdino Sąjungą. Pabaltiečius reikėjo perauklėti. Prisipildė kalėjimai, vyko deportacijos į tolimą Rusiją, į ašigalio rajonus, 1941 m. Pabaltijį užėmė vokiečiai, pradėjo žudyti žydus, o pabaltiečius prievarta imti darbams. Raudonieji 1944 m. vėl užėmė Pabaltijį ir ėmė skubiai ardyti žemės ūkio ekonomiką. Kilo didelis pasipriešinimas. Ištiesi kaimai ir miesteliai ėjo į partizanų. Prasidėjo masiniai trėmimai į neapgyvendintus plotus Euro-Azijoje. Kaimai liko tušti. 1946 m. Centras pasakė: „Bus Lietuva, bet nebus lietuvių“. Buvo privežta rusų, kurių kalba dažniau girdima negu lietuvių, latvių ar estų. Valdžios pareigūnai turi rusiškas pavardes. Kai tautos ištirps rusų jūroje, bus viena kultūra ir viena kalba. Žemė, kuri jungė Pabaltijį su Vokietija, apgyvendinta rusais. Karaliaučius, kur gimė Kantas, pavadin-tas Kaliningradu. Puodas, kuriame pabaltiečiai verdami, tvirtai uždarytas. Jie išmoks būti Sovietų Sąjungos patriotais ir įvertinti Centrą.

Ar yra pagrindo pykčiui? Pabaltiečiai buvo darbštūs, taupūs, rūpestingi, paslaugūs. Jų gyvenimo lygis turėjo būti drastiškais būdais pažemintas, kad sulytų Sovietų Sąjungai. Milosz gavo laišką iš Sibiro. Skaitant kiekvienos eilutės pirmąjį raidę, susidarė žodžiai - AMŽINAS VERGAS. Kiek žmonių mirė, kartodami beviltiškų žodžių „Amžinas vergas“... New Yorko pilietis, perkeltas į Kongo, jautėsi panašiai, kaip pabaltiečiai už Užrulo. Czeslaw Milosz sako, kad gal jis tam gimė, kad Amžinieji vėgali galėtų kalbėti per jo lūpas.

Ačiū Eileen Mackevich, Illinois Humanities Council valdybos narei, su kuria susipažinome per Lietuvių kultūros muziejaus direktorių Stasį Balzeką, kad sudarė progą mums, o ypač Chicago's visuomenei išgirsti mūsų Roką Zubovą ir Czeslaw Milosz, kuris kalbėjo ir kalba už tuos, kurių Vakarai ilgai neįstengė išgirsti.

Indrė

PILIETYBĖ BE TRUKDYMŲ

Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas pavedė parengti nutarimo projektą, numatantį, kad buvusių tremtinių ir politinių kalinių šeimoms sugrįžus į Lietuvą, jų sutuoktiniams, kurie neturi teisės į Lietuvos pilietybės gražinimą ir su kuriais santuoka užregistruota daugiau kaip prieš trejus metus, būtų be trukdymų suteikta ši pilietybė, jeigu jie to pageidauja.

Nauja LAPAS (Amerikos lietuvių farmacistų draugijos) valdyba išrinkta š.m. rugsėjo 30 d., iš kairės: Birutė Apke, Angelė Dirkiene, izd. Juozas Kalvaitis sek., Irena Juškienė pirm., nuot. trūksta Aldonos Kirklienės vicepirm. Asmeniškos juostos jiems yra specialiai išaustos prisiminti pirmą viešnagę Lietuvoje 1991 m.

SENAS ALUS

Archeologai tvirtina, kad žmonės alų darė ir gerė bent 3500 metų prieš Kristų, o gal ir daug anksčiau. Manoma, kad pradėjus auginti miežius, buvo pradėtas gaminti ir alus, maždaug 8,000 m. prieš Kristų. Mėgstama net pasiginčyti: ar žmonės, išmokę auginti miežius, pirma kepė iš jų duoną, ar darė alų.

Kasinėjant senovės sumerų (dabartiniame Irane, Zagros kalnų rajone) griuvėsius, aptikta molinių aščių su kažkokio lipnaus, geltono skysčio liekanomis, prilipusiomis jų dugne. Liekanas ištyrus, paaiškėjo, kad

aščiųose buvo laikomas alus. Pernai toje pačioje vietovėje rasta senovės vyno pėdsakų.

Tačiau sumerai pasizymėjo ne tik alaus ir vyno gamyba. Tai seniausia istorine tauta pietinėje Mezopotamijoje, Tigro-Eufrato upių slėnyje, sukūrusi aukštą miestų kultūrą, turėjusi savo raštą ir plačiai išvystiusi prekybą su kaimyninėmis šalimis. Sumerai taip pat išrado svorio bei ilgio matus, sudarė kalendorių. Miestų valdymosi santvarka buvusi teokratine. Gyventojai vertėsi ne tik prekyba, bet ir žemdirbyste. Jie buvo sutvarkę Tigro-Eufrato upių potvynius,

Mielam Prieteliui

A.†A.

POVILUI SKARDŽIUI

mirus, skausmo prislėgtiems – žmonai ZELEI, dukrai INAI ir sūnui JONUI su šeimomis reiškiamame nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.

*Liucina ir Jurgis Grigalauškai
Jolanta ir Jonas Zubinai
Judita ir Robertas Yuškai*

Mylimam Broliui

A.†A.

JONUI KLIUKUI

Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame seserį GENĘ SALUGIENĘ ir jos šeimą.

*Ona ir Stasys Predkeliai
Rimantas ir Stasė Ramanauskai*

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmadi., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 9 v.r. – 5 v.p.p. Trečiadi. 9 v.r. – 7 v.v.

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

DRAUGAS, penktadienis, 1992 m. lapkričio mėn. 27 d.

5

iškase kanalus ir įruošė tvenkinius, iš kurių buvo laistomi laukai sausros metu.

Tarp sumerų sąjimų kultūrinių augalų buvo ir miežiai, iš kurių jie gamindavę alų. Atrodo, kad sumerai alų labai mėgė, nes jų meno liekanose dažnai

vaizduojami vyrai su alaus ašočiais. Taip pat tyrinėjamos vietovėse atkastuose sandėliuose rastos didžiulės miežių atsargos, tačiau niekuomet anksčiau nebuvo rasta tokio seno alaus nuosėdų.

D.B.

A.†A.

Tekla Wilimon Vilimavičius Blazėnaitė

Gyveno Chicagoje, 40 metų West Pullman apylinkėje, vėliau Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. lapkričio 24 d.

Gimė Lietuvoje, Švenčionių apskrityje, Vydiškių parapijoje, Dūdų kaime. Amerikoje išgyveno 61 m.

Nuliūdę liko: dukterė Antoinette, sūnus Leonard, keturi anūakai ir penki proanūakai, bei kiti giminės Lietuvoje ir Lenkijoje.

Velionė buvo žmona a.a. Antano ir motina a.a. Bernard. Priklausė Šv. Kazimiero seserų rėmėjams 50 metų.

Kūnas pašarvotas lapkričio 27 d., penktadienį nuo 2 iki 9 v.v. Donellan Funeral Home laidojimo namuose, 10525 S. Western Ave., Chicago.

Laidotuvės įvyks lapkričio 28 d., šeštadienį. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterė, sūnus, anūakai ir proanūakai.

Laidotuvių direkt. F. Bukauskas. Tel. 312-238-0075.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO'S PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-552-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

APLINK MUS

x Jaunimo centras visų savo lankytojų ir draugų prašo neužmiršti, kad gruodžio 6 d., sekmadienį, yra rengiama metinė vakarienė. Kadangi Jaunimo centras prisimena ir i amžinybę iškeliačiusius savo statytojus ir rėmėjus, tad prieš vakarienę, 3 val. po pietų, bus šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje. Po to visi renkames į didžiąją salę, kur bus vakarienė ir meninė programa, kurią atliks sol. Praurimė Ragienė ir Manigirdas Motekaitis. Vakarienės metu bus praves-tas laimėjimų traukimas.

x „Grandies“ ansamblio tautinių šokių šokėjai, vadovaujami mok. Vidos Brazaitytės, atliks meninę programą šį sekmadienį, lapkričio 29 d., 2 val. p.p. Šalių namuose vyksiančiame Tilžės Akto sukakties iškilmingame minėjime. Rengėjai – Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis, o taip pat ir jaunieji šokėjai kviečia visuomenę atsilankyti.

x „Technikos žodis“, 1992 m. nr. 3 (liepos-rugsėjo mėn.) atsiųstas paminėti „Draugo“ redakcijai. Žurnalas leidžia Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų s-ga PLIAS/ALIAS, redaguojama Viktoras Jautokas. Nors žurnalas spausdinamas M. Morkūno spaustuveje, Chicagoje, jį spaudai kompiuteriu paruošė Rūta Jautokienė. „Technikos žodis“ daro malonų, patrauklų įspūdį, redaguojamas labai rūpestingai; šis numeris – 28 psl. su įvairia medžiaga. Ypač dėmesį patraukia A. Grinaius straipsnis „Žemės paviršiaus judėjimo matavimai“, gausiai iliustruotas brėžiniais, ir V. Jautoko „JAV greitosios pagalbos radijo ryšių ateities sistema“.

x Humoro ir satyros popietė PLC, Lemonte, lapkričio 29, sekmadienį, 12:30 v. p.p. Nepraleiskite vienintelės progos pasiklausyti Vilniaus Jaunimo teatro aktoriams – humoristo Algirdo Grašio.

x ŽAIBO KLIENTŲ DĖMESIUI! Pranešame, kad **KLAIPEDOS MĖSOS KOMBINATAS** sustabdė **EKSPORTINIŲ MĖSŲ** gamybą, nes augintojai nepristatė kiaulių. Garantuodami savo klientams **AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTUS**, apgailestaujame, kad šiuo metu **NEGALIME PRIMTI ŽAIBO 10 NUMERIO** užsakymų. Visi kiti numeriai pristatomi normalia tvarka. „Žaibas“ tel. 708-430-8090.

x KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami **KAS SAVAITĖ** per **Transpak** firmą. 59 ct. už svarą virš 100 svarų. Minnumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

Skaitykite ir remkite vienintelį išeivijos lietuvių dienraštį **DRAUGA**. Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime „Draugo“ dienraščiui (4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629) **DRAUGAS** MŪSŲ IŠEIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS IR KULTŪROS ŠVYTURYS.

x Jau išspausdintas naujasis „Laiškų lietuviams“ numeris (lapkritis, nr. 10), kuri, kaip ir visus kitus, kruopščiai redaguoja kun. Juozas Vaišnys, SJ. Šis numeris iliustruotas nuotraukomis iš mūsų tautos dainiaus Maironio gyvenimo, viršelių piešė dail. Ada Sutkuviene. Nors žurnalas spausdinamas „Draugo“ spaustuveje, spaudai paruošiamas kompiuteriu, darbus atliekant Jonui ir Teresei Bogutams. „Laiškuose lietuviams“ paprastai sukaupiami daug bendradarbių ne tik iš šiaurės Atlanto, bet ir iš Lietuvos. Bendradarbių gausumu neatsilieka ir šis numeris, be to, jame – kaip paprastai – yra kalbos skyrius, Lietuvos gyvenimo apžvalga, daugybė trumpųjų žinių iš lietuviško bei katalikiško pasaulio, o taip pat linksmų „šypsuliu“ skyrelis.

x Don Varnas posto pagalbiniš Moterų vienetą rengia Kalėdų proga pietus ir narių pagarbimą Sharkos restorane sekmadienį, gruodžio 6 d., 1 val. p.p. Šiam renginiui programą praves Valerija Stanaitienė. Bus pagerbtos ilgametės narės: Loraine Varnis, Anelė Pocienė, Aldona Brazis, Bernice Yenkelum, Rita Radcliff, Genevieve Bieliūnas, Lee Aleksa, Denise Hornik, Dina Maria Dywan ir Dorothy Dubinski. Šių metų valdybą sudaro: Anelė Pocienė (pirm.), Mary Jurgel, Angeline Paliokaitis, Frances Urnezus, Valerija Stanaitienė, Albina Martinkienė, Stefanija Kasputis, Joanne Sobekis, Dorothy Dubinski ir Theresa Waligora.

x „Kraujo vaju“ bus vykdomas Šv. Kryžiaus ligoninėje lapkričio 30 d., nuo 9 val. r. iki 4 val. po pietų. Kadangi šiuo metu labai trūksta kraujo sunkiai sergantiems ar operuojamiems, žmonės labai prašomi paaukoti kraują. Jį aukoti gali kiekvienas sveikas asmuo, sulaukęs 17 m. amžiaus, sveriantis bent 110 svarų. Vieno aukotojo kraujas gali išgelbėti net trijų pacientų gyvybę.

x Nuo \$675 iki \$735 skrydžiai ten ir atgal iš Chicago į Vilnių! Bilietus reikia įsigyti iki lapkričio 30 d., o juos panaudoti – iki 1993 m. kovo 31 d. Kreiptis: **American Travel Service, tel. 1-708-422-3000.**

x ŽAIBAS ketvirtį metų **garantuotai ir patikimai** ruošiasi užsienietiškas maisto prekes pristatyti Lietuvoje ir namus laiku **Kalėdų šventėms!** Penkiolikos pakietų pasirinkimas! Kalėdiniai užsakymai priimami iki gruodžio 10-tos dienos. Kreiptis: „**ŽAIBAS**“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

x 55 SVARŲ MAISTO ŠVENTĖMS: įvairių produktų rinkinys – \$98; 22 šv. mažesnis paketas – \$65; 22 sv. mėsos produktų ir aliejus – \$98. Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

Dalis Maironio lit. mokyklos mokinių ir mokytojų (žemesnės klasės, iki III sk.).

Nuotr. L. Volodkos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

RUDENS LAIKOTARPIS MAIRONIO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Pasukus keliu link Centro, lankytoja sveikina rudeniui pasipuošę medžiai. Spalio mėnuo neužiom praslinko, jau Visų Šventųjų šventė ir Vėlinės, bet šį šeštadienį dar pasitaikė „baidyklų“ diena, ar kaip įprasta vadinti – „Halloween“. Parodyti mūsų jaunimui, kad yra imanoma supinti lietuvišką žodį su amerikietiškais papročiais, mokiniams buvo leista tą dieną, pavalgius pietus, apsi-ręngti savo kostiumais, pabend-rauti ir dalyvauti užsi-ėmimuose. Mokiniai buvo suskirstyti į dvi grupes: vyresni-ėjų ir viršutinę salę, o jaunesni-ėjų į kitą. Kiekvienoje salėje buvo penki numeruoti stalai, prie kurių stovėjo gimnazistas su klausimais ir saldinių katilu. (Ačiū

x „Kernavės“ tunto ad-ventinė sueiga vyks šeštadienį, gruodžio 5 d., 2 v. p.p. Jaunimo centro maž. salėje. Dalyvavimas privalomas. Dalyvaujama pilnose išėiginėse uniformose.

x Labdaros vakaras, kuri rengia Socialinė taryba, įvyks šį šeštadienį 6:30 val. vakaro Seklyčioje. Bus trumpa meninė programa, kurią atliks Algimantas Barniškis ir Gediminas Vaicekauskas. Socialinės pagalbos reikalingų kasdien daugeja, tad gausiai dalyvau-dami paremsite Socialinės tarybos darbus.

x Kelionė laivu 1993 m. va-sario 28 d. iš Los Angeles į Meksiką (Puerta Vallarta, Mazatlan ir Cabo San Lucas) ir at-gal nuo \$619 + \$72 uosto mo-kesciai iš Los Angeles. Iš Chi-cagos – nuo \$1.169 + \$77 uosto mo-kesciai. Dėl kainų iš kitų miestų kreiptis i: American Travel Service, 9439 S. Ked-zie, Evergreen Pk., IL 60642, tel. 708-422-3000. Registruotis iki gruodžio 4 d. (sk.)

x Akcijų, bonų bei kitų ver-tybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir pa-tarnaus, duodami komiso nuo-laidą, **Albinas Kurkulis, tel. 312-621-6954** arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis, tel. 312-621-8999** ir **Paulius Kurkulis, tel. 312-621-8886** dir-bą su **Oppenheimer & Co, Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103. (sk.)

x Richard Hanus, advoka-tas, imigracijos įstatymų ži-novas, 205 W. Randolph, Suite 2100, Chicago, IL 60606, tel. 312-357-0033. Pirmą konsulta-cija – veltui. (sk.)

x Dėmesio! Kas nori įsigyti vairavimo teises (driver's license), kreipkitės į Edvardą Šumana, tel. 708-246-8241 arba 708-990-2148. Taip pat padėdu įsigyti vairavimo teises pensin-kams arba ką tik at-vykusiems iš Lietuvos. (sk.)

tėveliams, kad pripildė katilus.) kiekviena klasė turėjo priieiti prie stalų, teisingai atsakyti į pateiktus klausimus ir tik tada gavo saldinių. Klausimus parūpino mokytojai, remiantis klasėje išeitu kursu. Mūsų meno koordinatore suruošė ir pravedė šį užsiėmimą.

Spalio ir lapkričio mėnesiais mokiniams teko tobulinti savo lietuvių kalbą bei žinias įvairiais būdais. Vyresnės klasės aplankė Lietuvių Dailės muzie-juje vykstančių jaunųjų fotogra-fijų parodą „Upės, ežerai, jūra ir laivai“. Ne tik apžiūrėjo kūrinius, bet ir už juos balsavo. Gimnazistai rašė ir pailiustravo savo sukurtą „Eglė, žalčių karalienė“. Septintokai jau pradėjo mokyklos metraščių darbus – lankė klases, skatino kitus mokinius rašyti į metraščių ir surinktą medžiagą patys sustato. Šeštos klasės mokiniai savo klasėje paruošė lietuvišką muziejų – kiekvienas apibū-dino savo atneštą daiktą klasės draugams. Ši klasė taip pat pasižymi savo rašinių skaičiumi. Trečias skyrius mokėsi ir skaitė Vytes Nemunėlio „Meškiuką Rudnosiuoką“ kitą jaunesniųjų klasių moki-niams. Antras skyrius rašo rašinėlius ir juos iliustruoja, o pirmas skyrius daro ūkio gyvu-liukų knygtę. Darželio moki-nukai ne tik kuria knygtę apie pieštuką, bet jiems teko susi-pažinti ir dirbti su keramika.

Lietuviškai besimokančios klasės taip pat neatsilieka. LK-I klasės mažieji mokėsi apie spalvas, sukurdamai knyga „Ruda Meška“. Vyresni LK-III/IV klasės mokiniai rašo savo biografijas lietuvių kalba. Šiais įvairiais būdais skatinam jaunimą pažinti, vertinti ir lais-vai naudoti lietuvišką žodį.

Dabar visi: mokiniai, mokyto-jai ir tėvai jungiasi į darbą ruošti Kalėdų Eglutei.

PASISEKĖS ATEITIES SAVAITGALIS

Tradicinis Ateities savaitgalis įvyko lapkričio 13-15 d. Jaunimo centre, Chicagoje, ir Ateitininkų namuose, Lemonte.

Penktadienį, lapkričio 13 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro ka-vinėje buvo literatūros vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė Audra Kubiliūtė, Gytis Liulevi-čius, Artūras Tereškinas ir Lai-mutė Tornau. Vakaro pro-gramai vadovavo Daiva Mar-keletė.

Šeštadienį, lapkričio 14 d., Jaunimo centro Čiurlionio galerijos patalpose programa pradėta 10 v.r. kava ir pyragai-čiais. 10:30 v.r. Andriaus Vale-vičiaus paskaita – „Šiuolaik-inės religinės ir filosofinės pro-blemos“. Diskusijas pravedė Vida Kuprytė. 1:30 v. p.p. Biru-tės Cipliauskaitės paskaita – „Mitų, pasakų ir folkloro pana-dojimas šiandieninėje moterų literatūroje“. Diskusijoms vadovavo Kazys Motekaitis. 2:30 v. p.p. Rasos Mažeikaitės paskai-ta „Lietuva eina į Europą 14-me amžiuje – civilizacijų sandūra Lietuvos Didžiosios Kunigaikš-

tijos diplomatijoje“. Diskusijas pravedė Asta Tijūnėlytė. Vaka-re Ateitininkų namuose Lemonte įvyko metinė „Ateit-ies“ žurnalo šventė, kuria ruošė Chicago Ateitininkų sen-draugių skyrius. Šventės metu žurnalo redaktorė Danutė Bin-dokienė iškėlė „Ateities“ jaunimo kūrybos konkurso premijas, kurių mecenatas yra prel. Juozas Prunskis. Kūrybos konkurso jury komisijoje buvo Danutė Bindokienė, Regina Kučienė, Ramunė Kubiliūtė ir Jonas Kuprys.

Sekmadienį, lapkričio 15 d., 11 v.r. – šv. Mišios Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčioje, Lietuvių centre Lemonte, kuriose pamokslą sakė kun. Paliokas, SJ. Ateities savait-galio pietūs ir paskaitos vyko Ateitininkų namuose Lemonte. 1:30 v. p.p. Artūro Tereškino paskaita „Jaunoji Lietuvos poezija“. 2:30 v. p.p. Stasio Goš-tauto paskaita „Vertimas kaip kritikos priemonė“.

Savaitgalis sutraukė didelį būrį dalyvių, kurie buvo dau-giausiai iš Chicago ir apylinkių, bet taip pat buvo svečių iš Detroito ir Kanados. Ateities sa-vaigtalio dalyviai prisimins malonų išgyvenimą ir namie, nes kiekvienas gavo dailių plakata, kurį suprojektavo Jonas Kuprys abc

KALĖDOS PASAULYJE

Kaip ir kiekvienais metais, Mokslo ir Pramonės muziejuje ruošiamos įvairių tautinių grupių kalėdinės programos. Pradedant lapkričio 21 d., pasi-rodys tibetiečiai, luksembur-giečiai, čekai, slovenai, olandai, meksikiečiai, vokiečiai, italai, filipiniečiai, egiptiečiai, prancūzai, japonai, ukrainiečiai, švedai, graikai, suomiai, anglai, lenkai, kolumbiečiai, latviai, in-dai, vengrai, norvegai, danai, korėjiečiai, austrai, lietuviai ir dar daug kitų. Lietuvių pro-grama bus gruodžio 19 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Programą pa-ruošia ir atlieka Lietuvos Vyčiai, vadovaujami Frank Zapolio. Pasirodymai muziejuje tęsis iki gruodžio 27 d., nors apskritai kalėdinio festivalio laikotarpis yra tarp lapkričio 20 ir 1993 m. sausio 3 d.

Kalėdinės tautybių pro-gramos pradėtos muziejuje prieš 51 metus. Tuo pat metu yra išstatytos ir įvairių etninių

grupių papuoštos eglutės. Šiais metais jų bus 41. Mokslo ir Pramonės muziejus yra prie 57 gatvės ir Lake Shore Drive, Chicago pietinėje dalyje.

Bernice Kasarski (kairėje), Vito ir Lucille Ve Sota koordinuoja lietuvių kalėdinį pasirodymą Mokslo ir Pramonės muziejuje Chicagoje, ryšium su „Kalėdos pasaulyje“ festivaliu.

SLA SEIMAS CHICAGOJE

Seniausioji dar tebeveikianti lietuvių organizacija pasaulyje – Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (trumpai – SLA) savo 64-ji seimą turėjo lapkričio 1-3 d. Oak Lawn Hiltono vieš-butyje prie Chicago. Kadangi seimas vyko nepatogiu laiku – rinkimų dieną ir žinant, kad jam pasirošti nebuvo daug laiko (seimas turėjo būti praves-tas vasarą Floridoje) delegatų skaičius buvo negausus – tik 40, kurie atstovavo kuopoms įvairiausiuose Amerikos mies-tuose. Viena delegatė buvo at-vykusi ir iš Kanados (ten irgi yra organizacijos kuopų).

Seimą lapkričio 2 d. ryte ati-darė jo rengimo komiteto pirm. adv. Charles Macke, pasveiki-damas visus delegatus bei svečius. Dariaus-Girėno posto veteranams įnešus vėliavas, sol. A. Brazis vadovavo JAV ir Lietuvos himnų sugiedojimui. Pradinę kalbą pasakė šios, 106 metus gyvuojančios, organiza-cijos dabartinis pirm. V. Dargis, kuris pristatė visus garbes svečius. Tada buvo delegatų vardošaukis, ir visi delegatai gavo savo kredenciaus bei dovanas iš rengimo komiteto narių A. Petrauskienės, I. Macke ir J. Jasiūnienės. Buvo sudarytas ir sekretoriatas, į kurį pakviesti V. Jokubaitis, St. Virpša ir L. Kapeckas.

Pradėjus pirmąjį posėdį, nauja garbės narį Lietuvos ambasadorių JT A. Simutį pristatė V. Kasniūnas. Tada buvo sudary-tos ir kitos darbo komisijos. Išsamium pranešimus padarė pirm. V. Dargis, vicepirm. V. Kasniūnas, sekretorė G. Meilūnienė, dr. J. Stukas. Taip pat po kiekvieno pranešimo vyko ir diskusijos.

Pirmosios dienos vakare buvo ir pobūvis tame pačiame vieš-butyje, kur programą atliko jauni dainininkai iš Lietuvos: V. Šiškauskas ir A. Blinstrubas.

Lapkričio mėn. 3 d. seimas buvo tęsiamas toliau, ir delega-tai išgirdo iš izdo globėjų J. Miller ir N. Bayoras-Romanas pranešimus, o taip pat ir kontrolės komisijos, švietimo, labdarybės, kultūros, įstatų bei kitų komisijų raportus.

Daug ginčų sukėlė pasiū-lymas dėl SLA namo New York centre pardavimo ir raštines perkėlimo kitur. Clevelando delegatai atsivežė pasiūlymą SLA centrą perkelti į Clevelandą ir jį įkurdinti ten esančiuose Lietuvių namuose. Buvo sudaryta komisija (pirm. K. Miklas), kuri per metus tyrinės įvairias sąlygas ir duomenis pateiks Papildomajai tarybai. Diskusijose dalyvavo visa eilė delegatų, kurių tarpe daugiausia pasisakė: K. Miklas, A. Čaplikas, T. Blinstrubas, P. Šukis, V. Jokubaitis, dr. J. Stukas ir kt.

Posėdžių pabaigoje buvo pri-saikdinta Pildomoji taryba (ją sudaro dr. V. Dargis, V. Kasniū-

nas, G. Meilūnienė, dr. J. Stu-kas, J. Miller ir N. Bayo-ras-Romanas. Taip pat K. Miklas perskaitė jo ir kitų rezoliucijos komisijos narių – G. Lazausko ir E. Šulaičio paruoš-tas rezoliucijas.

Seimas buvo užbaigtas tame pačiame viešbutyje antradienio vakare įvykusių banketu, kuriame pagrindinį žodį tarė vieno iš SLA įkūrėjų – dr. J. Šliūpo sūnus Vytautas Šliūpas (jis trumpai kalbėjo ir seimą atidarant).

Nors seimas buvo nelabai gausus, tačiau buvo matyti noras, kad dar rūpinamasi išlaikyti šią finansiniai stiprią ir gana gausią (apie 4 tūkst. narių), seną ir garbingą Amerikos lietuvių organizaciją kiek galima ilgiau.

Edv. Š.

VĖL TALPINTUVAS I LIETUVĄ

JAV LB Švietimo taryba dėkoja visiems, susirinkusiems lapkričio mėn. 21 d. Lemonte lietuvių centre. Jų fizino darbo ir laisvalaikio pasiaukojimo dėka, ketvirtasis Tarybos organizuojamas (kartu su Socialinių Reikalų taryba) 20 tonų talpintuvus sukrautas ir pakeliui į Lietuvą (ją pasiekęs už maždaug 3 su pusę savaitę). Tal-pintuve: knygos, mokykliniai reikmenys ir drabužiai. Talpin-tuvo atidarymu ir reikmenų da-linimu rūpinasi Lietuvos Kul-tūros ir Švietimo ministerija, kuri pagal savo nuožiūrą viską padalinys Lietuvos mokykloms ir našlaitinams.

Talkininkai Lemonte: Larry Biskner, Brazaičiai (Alicija, Dainius ir Vida), Algis Čepėnas, Antanas Jarušas, Vacys Jaku-vickas, Algis Jonynas, Kučai (Regina ir Viktoras), Doug Lau-terbach, Siliūnai (Darius, Donatas ir Rimas), Andrius Utz, Valavičiai (Antanas ir Viktori-ja), ir Tomas Wojcik. Tik 4 yra Švietimo tarybos nariai – visi kiti yra rėmėjai, giminės ir draugai.

Kitoms grupėms ir vienetams gal pasiseka išsiųsti daugiau talpintuvų, bet šiuose talpin-tuvuose sukrauti paprasčiausi mokykliniai reikmenys: sąsiu-viniai, pieštukai ir knygos. Yra dar ir vitaminų bei drabužių našlaitinams (ir senelių prie-glaudoms). Aukotojų tarpe lie-tuvių kilmės asmenys (ne vien iš Chicago), JAV LB apylinkės, lituanistinių mokyklų mokiniai bei jų tėveliai ir amerikiečių mokytojai, mokyklos.

Ateityje (ypač pasiklausius idėjų humanitarinės pagalbos konferencijoje Washingtone lapkričio mėn. pradžioje) gal pasiseks bendrauti ir su kitom grupėm, tad Švietimo tarybai nereikės organizuoti pilno talpintuvo – galės pasidalinti su kitom grupėm. Washingtono konferencijoje viena pedagogė pareiškė nuomonę, kad Lietuvai nereikia vien drabužėlių. Tai gal tiesa, bet ne visi įstengia konsultuoti ar į Lietuvą va-žiuoti ir reikšmingai dirbti. Kiti nori atsilipti i prašymą iš Lietuvos ir suteikti medžiaginę, konkrečią paramą, kuri padės Lietuvos ateičiai – mokyklinio amžiaus vaikams. Tai kitokios rūšies pastangos, kurios taip pat užpildo tam tikrą spragą. Talpintuvų organizavimas specialiems tikslams taip pat yra Lietuvai vertinga pagalba, bent taip JAV LB Švietimo ta-rybos pirmininkei Reginei Ku-čienei yra patvirtinus Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministe-rija.

Ramunė Kubiliūtė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.